

POROČILO

O IZVAJANJU AKCIJSKEGA NAČRTA V OKVIRU PROJEKTA »OBČINA PO MERI INVALIDOV« V MESTNI OBČINI NOVA GORICA V LETU 2016

Nova Gorica, april 2017

KAZALO

1.	UVOD.....	3
2.	PREGLED NALOG	4
3.	PREGLED NALOG AKCIJSKEGA NAČRTA OBČINA PO MERI INVALIDOV ZA LETO 2017	30
4.	PRILOGE: SLIKOVNO GRADIVO.....	31

1. UVOD

Župan Mestne občine Nova Gorica je v letu 2007 izdal sklep o ustanovitvi Sveta za invalide Mestne občine Nova Gorica (v nadaljevanju: svet za invalide). Svet za invalide je strokovno in posvetovalno telo za župana in druge organe občine. Svet za invalide povezuje ter usklajuje delo in aktivnosti vseh, ki se ukvarjajo z invalidi na območju Mestne občine Nova Gorica. S svojim delom zagotavlja celovit pristop obravnavanja in urejanja področja invalidov v občini.

Mestna občina Nova Gorica je leta 2012 pridobila listino »Občina po meri invalidov«, ki jo podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije. Pridobitev listine je potrditev, da občina pri svojem delovanju upošteva različnost potreb svojih občanov, načrtno razvija, spodbuja in realizira dejavnosti in ukrepe, ki bistveno prispevajo tudi k večji kakovosti osebnega življenja vseh invalidov in njihovih družin, ustvarja možnosti za njihovo socialno vključenost in za aktivno udeležbo v družbenem življenju lokalne skupnosti z namenom udeležanja pravic človeka in državljana. Za pridobitev listine je bila izdelana analiza o položaju invalidov v Mestni občini Nova Gorica, na podlagi te pa akcijski načrt za obdobje 2012 – 2015.

Župan je za mandatno obdobje s sklepom dne 30.1.2015 imenoval nov Svet za invalide, ki je pripravil Akcijski načrt za naslednje obdobje izvajanja projekta Občina po meri invalidov 2016-2019. Svet za invalide je na področju invalidske problematike v mestni občini, miselnosti in delu, predvsem v povezavah med civilno družbo, javnimi zavodi, inštitucijami in občino dosegel že pomembne premike.

Poročilo o izvajanju akcijskega načrta »Občina po meri invalidov« za leto 2016 je sestavljeno iz nalog, ki so se izvajale po točkah iz posameznih poglavij akcijskega načrta in sicer:

- osveščanje in informiranje javnosti o invalidski problematiki,
- rehabilitacijski programi,
- strokovno – podporne storitve in programi,
- dostopnost grajenega okolja, informacij in prevozov,
- vzgoja in izobraževanje,
- delo, zaposlitev, materialna in socialna varnost,
- družinsko življenje in spoštovanje osebne integritete,
- skrb za zdravje,
- kultura,
- šport in rekreacija,
- vera in duhovna oskrba,
- vključenost v oblikovanje politike in načrtovanje invalidskega varstva,
- akti občine, ki urejajo vprašanja za uresničevanje pravic oseb z oviranostmi,
- materialna, finančna in vsebinska podpora,
- usposabljanje strokovnega kadra,
- spremljanje in ugotavljanje učinkov sprejetih ukrepov za osebe s posebnimi potrebami in
- mednarodno sodelovanje občine in invalidskih organizacij v občini na področju invalidskega varstva.

Poročilu za leto 2016 smo dodali še pregled aktivnosti za leto 2017.

2. PREGLED NALOG

TABELA 1: V tabeli so podrobneje prikazane naloge iz posameznih poglavij akcijskega načrta, ki so bile realizirane v letu 2016

1. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI O INVALIDSKI PROBLEMATIKI					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	REALIZACIJA
1.1.	PRILAGODITVE SPLETNI STRANI MESTNE OBČINE NOVA GORICA SLEPIM IN SLABOVIDNIM	Ureditev vseh potrebnih prilagoditev spletne strani Mestne občine Nova Gorica slepim in slabovidnim, ter gluhim in naglušnim.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja</u> Mestna občina Nova Gorica	2016	Mestna občina Nova Gorica je prenovila spletne strani Mestne občine Nova Gorica. Prenova spletne strani vključuje štiri glavne sklope, in sicer: optimizacijo vsebinske strukture strani, odzivno prilagoditev spletnega mesta, optimizacijo strani za slepe in slabovidne in tehnične ter funkcionalne dopolnitve. Prenovo je v sodelovanju z ekipo mestne občine izvedlo podjetje Arctur d.o.o.. Spletna stran je vsebinsko in grafično prenovljena, s tem je Mestna občina Nova Gorica želela spletno mesto ob razširjeni in obogateni vsebini še bolj približati uporabnikom, dodatno poenostaviti iskanje informacij in podatkov ter povečati preglednost in uporabnost vsebin. Odzivna prilagoditev strani omogoča dinamično prilagajanje izgleda spletne strani glede na različne velikosti brskalnika na različnih medijih (telefoni, tablice, monitorji). Odslej je tako stran prilagojena tudi za prikaz na mobilnih telefonih. Optimizacija spletne strani za slepe in slabovidne vključuje dve dodatni verziji prikaza spletnega mesta, ki sta dosegljivi preko hitrih gumbov; povečave velikosti tipografije in visokokontrastni način prikaza spletnega mesta. Spletna stran je pripravljena na način, da ne omejuje dostopa prek bralnika ali bralne vrstice.
1.2.	SPLETNA STRAN MESTNE OBČINE NOVA GORICA	Ureditev gostovanja spletne strani Sveta za invalide na spletni strani Mestne občine Nova Gorica. Obveščanje o delu	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Svet za invalide <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016	Na spletni strani Mestne občine Nova Gorica je banner s povezavo do spletne strani Občina po meri invalidov, kjer so koristne povezave in dokumenti.

	OSVEŠČANJE JAVNOSTI – spletna stran za invalidne	posvetovalnega telesa Svet za invalide Mestne občine Nova Gorica (v nadaljevanju: Svet za invalide). Osveščanje javnosti o potrebah invalidov in delovanju Sveta za invalide (preko medijev, s posveti, z akcijami ozaveščanja, ipd.) Vzpostaviti forum namenjen invalidom, kjer bi invalidi postavili kakršna koli vprašanja in pobude. Na vprašanja bi odgovarjala invalidska društva. Sprotno obveščanje občanov ob izvajanju akcijskega programa 2016-2019.			
1.3	SKUPNA INFORMACIJSKA PISARNA ZA PODROČJE SOCIALE IN ZDRAVSTVA	Delovanje skupne informacijske pisarne oz. info točke za področje sociale in zdravstva, kjer je možno dobiti vse informacije o oblikah pomoči in informacij o društvih ter organizacijah na področju sociale in zdravstva ter informacij, ki se tičejo pravic in možnosti invalidov.	<u>Nosilci:</u> Ustanova fundacija BiT Planota in konzorcijski partnerji <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, Fundacija BiT Planota in konzorcijski partnerji	2016-2019	Skupna informacijska pisarna za področje socialnega varstva in zdravstva deluje v Novi Gorici in nudi informacije o različnih oblikah pomoči, ki so na voljo najbolj ranljivim skupinam občanov in občanov. Posebej velja izpostaviti sodelovanje skupne informacijske pisarne z informacijsko pisarno Medobčinskega društva invalidov Goriške, ki posreduje informacije »Vodnik po pravicah invalidov«, in se po potrebi povezuje z ostalimi invalidskimi organizacijami pri iskanju konkretnih rešitev.
1.4	OBELEŽITEV DNEVA INVALIDOV	Ob 3.12., svetovnem dnevu invalidov organizirati skupno obeležitev svetovnega dneva invalidov.	<u>Nosilci:</u> Invalidska društva in Mestno občina Nova Gorica, Svet za invalide <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, Invalidska društva	2016-2019	Ob praznovanju dneva invalidov 2016, 3.12.2016, je Svet za invalide pri Mestni občini Nova Gorica, skupaj z invalidskimi organizacijami izvedel predstavitev dejavnosti oseb s posebnimi potrebami s krajšim kulturnim programom. Prireditve se je odvijala v veliki sejni dvorani in avli občinske stavbe.

1.5	INFORMIRANJE IN OSVEŠČANJE JAVNOSTI O INVALIDSKI PROBLEMATIKI	Osveščanje in informiranje javnosti o invalidski problematiki - osveščanje javnosti, kjer se dopolni nalogo s temo javnozdravstvenega osveščanja, ki je tako in tako relevantno za celotno populacijo.	<u>Nosilci:</u> Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Nova Gorica Zdravstveni dom Nova Gorica, Invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Nova Gorica evropski viri	2016-2019	Naloge s področja osveščanja javnosti se izvajajo preko razstav, spletnih strani invalidskih organizacij, ob podpori Mestne občine Nova Gorica, sprejemi pokroviteljstev na prireditvah, ki jih izvajajo invalidske organizacije. V upravi Mestne občine Nova Gorica smo informirali javnost o posebnih dogodkih in aktivnostih s tega področja, in sicer preko spletne strani mestne občine, facebook profila mestne občine in s pomočjo sporočil za javnost. Na ta način smo širili informacije in pomagali osveščati javnost o invalidski problematiki. Nekaj medijsko odmevnejših dogodkov v letu 2016: V okviru <u>Evropskega tedna mobilnosti</u> je Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih širši javnosti predstavilo slepoto in slabovidnost. S skupino slepih in slabovidnih, ki uporabljajo belo palico pa so se sprehodili do vseh javnih institucij v centru Nove Gorice ter pregledali ustreznost dostopnosti do teh institucij. Na prireditvi so sodelovala tudi druga invalidska društva. Dobrodelna, ne tekmovalna, družabna prireditev <u>Tečem da pomagam</u>, katere namen je zbiranje prispevkov za slepe in slabovidne. Medobčinsko društvo invalidov Goriške je izvedlo projekt »Pedagoška akcija« v kateri sodeluje večina osnovnih šol iz Mestne občine Nova Gorica (O.Š. Solkan s podružničnimi šolami Čepovan; Osnovna šola Franca Erjavca, Osnovna in Osnovna šola Šempas). V okviru projekta »Občina po meri invalidov« je Medobčinsko društvo invalidov Goriške podprlo projekt »Zaposlitveni sejem« na katerem je predstavilo sistemske spodbude pri zaposlovanju oseb s posebnimi potrebami. Pri osveščanju javnosti so invalidske organizacije in društva prisotna tako na spletnem portalu mestne občine, kot tudi na spletni straneh invalidskih organizacij in društev. <u>Društvo paraplegikov Severne Primorske</u> je preko medijev in šol ozaveščalo o posledicah nesreč ter poškodb. <u>Društvo Civilnih invalidov vojn Primorske</u> je po šolah izvajalo preventivne programe osveščanja o neeksplozivnih ubojnih sredstvih iz preteklih vojn.
-----	--	--	---	-----------	--

					<u>Delavnice:</u> Predstavitev slepote in slabovidnosti po vrtcih, osnovnih in srednjih šolah.
--	--	--	--	--	--

2. ZDRAVSTVENO VARSTVO IN REHABILITACIJSKI PROGRAMI					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
2.1.	ZDRAVSTVENO VARSTVO	Podpora programom namenjenih zgodnjemu odkrivanju, ocenjevanju in odpravljanju pomanjkljivosti zdravstvenega varstva invalidov.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, svet za invalide, invalidska društva <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun, Mestna občina Nova Gorica, invalidska društva	2016-2019	V okviru rednega delovanja invalidskih društev so bile organizirane delavnice in srečanja na temo zdravja. Društva so svojim članom pomagala pri uveljavljanju pravice do sofinanciranja tehničnih pripomočkov in prilagoditev vozil v skladu z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov.
2.2.	PODPORA PROGRAMOM OSEBNE ASISTENCE	Podpora programom osebne asistence za invalide, vzpostavitev novih programov.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Svet za invalide, invalidska društva <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun, Mestna občina Nova Gorica, invalidska društva, EU sredstva	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica je sofinancira programe osebne asistence v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov s področja socialne dejavnosti. Takšen način sofinanciranja bo potreben vse do uveljavitve Zakona o osebni asistenci, ki je bil sprejet 17.2.2017. Invalidske organizacije izvajajo osebno asistenco na temelju javnih razpisov Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enakih možnosti.
2.3.	ZAPOSLOTVENA REHABILITACIJA	Razvoj primernih delovnih programov za specifične ciljne skupine invalidov v času zaposlitvene rehabilitacije, iskanje primernih delovnih mest in spodbujanje prekvalifikacije v okviru lokalnih, nacionalnih in mednarodnih razvojnih projektov.	<u>Nosilci:</u> Invalidsko podjetje Posočje v sodelovanju z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih za področje slepih in slabovidnih <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun	2016-2019	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je preko celega leta sodelovalo z Invalidskim podjetjem Posočje, ki obravnava osebe s posebnimi potrebami v okviru zaposlitvene rehabilitacije. V mesecu juniju 2016 je bil za vse tri občine (kjer se izvaja projekt občina po meri invalidov) izveden posvet »zaposlovanja invalidov« na katerem so sodelovali: Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica Nova Gorica, invalidska podjetja, Zavod RS za zaposlovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter podjetniki in invalidske organizacije.

3. REHABILITACIJA					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
3.1	VKLJUČEVANJE INVALIDOV V OBNOVITVENO REHABILITACIJO	Na temelju javnih razpisov za izbor izvajalcev obnovitvene rehabilitacije ZZZRS invalidske organizacije izvedejo postopek zbiranja prijav in izvajajo napotitev na obnovitveno rehabilitacijo.	<u>Nosilci:</u> Invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Sredstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS. Sredstva invalidskih organizacij	2016-2019	Krovne invalidske organizacije so se prijavile na javne razpise Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in tako vključile invalide iz Mestne občine Nova Gorica v programe obnovitvene rehabilitacije. V letu 2016 so se v te programe vključevale naslednje osebe s posebnimi potrebami (paraplegiki, paralitiki, distrofiki, osebe s cerebralno paralizo). Poleg zgoraj navedenih programov so invalidske organizacije tekom leta izvajale še programe »ohranjevanje zdravja« za celotno družino v kateri živi invalid.

4. STROKOVNO – PODPORNE STORITVE IN PROGRAMI					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
4.1.	IZVAJANJE PROGRAMOV IN UKREPOV S PODROČJA SOCIALNEGA VARSTVA	Poleg izpolnjevanja zakonskih obveznosti lokalne skupnosti (plačilo/doplačilo socialnovarstvenih storitev) spodbujanje in vzpostavitev dopolnilnih, novih programov v lokalni skupnosti, po katerih se izkazuje potreba. SKUPNOSTNI CENTER Vzpostavitev Skupnostnega centra, v katerem bodo predvideni tudi programi za invalide (info točka, pro bono amublanta, večnamenski prostori za društva, zavetišče za brezdomce, razdelilnica hrane...).	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Oddelek za družbene dejavnosti, javne institucije, nevladni sektor <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, Državni proračun, razpisi	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica je v letu 2016 v Skupnostnem centru na Bidovčevi ulici v Novi Gorici vzpostavila prostore v pritličju stavbe. Prostori so namenjeni izvajanju programov za brezdomce – Zavetišče za brezdomce in Pro bono ambulant. V letu 2016 je bilo izvedeno javno naročilo za projektiranje celotnega objekta. Rdečemu križu Slovenije, Območnemu združenju Nova Gorica je bila podeljena stavbna pravica za izgradnjo Humanitarnega centra, v katerem se bodo izvajali programi namenjeni najbolj ranljivim skupinam občanov in občanov.

4.2.	SPODBUJANJE RAZVOJA MREŽE PROGRAMOV PODPORE IN POMOČI OSEBAM Z OVIRANOSTMI IN NJIHOVIM SVOJCEM, KI JIH IZVAJAJO NEVLADNE ORGANIZACIJE	Sofinanciranje programov s področja socialnih dejavnosti.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Oddelek za družbene dejavnosti <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica si je tudi v letu 2016 prizadeva h krepitvi sodelovanja med vsemi invalidskimi organizacijami in društvi, ki pokrivajo področje zdravstva in kroničnih bolezni. Opažamo, da je sodelovanje iz leta v leto boljše. Medobčinsko društvo invalidov Goriške je povabilo invalide in ostale invalidske organizacije k sodelovanju pri izvedbi, organizaciji in načrtovanju skupnih delavnic s področja športa, kulture, rekreacije, ročnih del, usposabljanj in izobraževanj. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je skupaj z Društvom gluhih in naglušnih Severne Primorske za slepe in slabovidne otroke, otroke slepih in slabovidnih staršev ter za gluhe in naglušne otroke in otroke gluhih in naglušnih staršev izvedlo srečanje z obiskom in obdarovanjem dedka mraza. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je izvajalo socialno varstveni program »Rehabilitacija slepih in slabovidnih na osebem nivoju«, ki ga sofinancirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Mestna občina Nova Gorica. Invalidske organizacije z odprtim medsebojnim sodelovanjem omogočajo članom, da se lahko vključujejo v programe drugih društev, kjer niso člani.
------	--	---	--	-----------	---

5. DOSTOPNOST GRAJENEGA OKOLJA, INFORMACIJ IN PREVOZOV					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
5.1	ODPRAVA FIZIČNIH OVIR V OKOLJU	Ureditev dveh parkirišč pri društvu na Rejčevi ulici 5. Ureditev postajališč avtobusnega medmestnega prometa: dostopnost s pločnika na prehodu, ureditev talnih označb na postajališčih. Upoštevanje zakonodaje in ureditev klančin iz nivoja cestišča na nivo pločnika brez roba na cestišču in	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica Za pripravljene projekte obvezno pridobiti predhodno mnenje Sveta za invalide <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019 (dve postajališči na leto)	Obravnava problematike in načrtovanje ukrepov je zajeta v okviru priprave Celostne prometne strategije, ki jo je Mestna občina Nova Gorica začela pripravljati v juliju 2016. Mestna občina Nova Gorica v letu 2016 ni ustrezno uredila nobenega postajališča mestnega prometa. S podelitvijo nove koncesije za izvajanje mestnega prometa v sklopu katere bodo določene tudi morebitne nove linije in postajališča se bo pristopilo k ustrezni ureditvi avtobusnih postajališč. Mestna občina Nova Gorica je pri novih prostorih Društva paraplegikov Severne Primorske na Rejčevi ulici uredila novo parkirno mesto. V letu 2016 je Mestna občina Nova Gorica dosegla z vlagatelji tožb umik le-teh zaradi lastništva parkirnih

		ureditev pravilnega naklona klančine. Ureditev klančin na železniški postaji (blagajna, restavracija, WC). Ureditev klančine na pokopališču v Novi Gorici.			površin, kar bo v letu 2017 omogočilo hitrejše reševanje novih parkirnih mest za invalide. Nadgrajen je bil načrt varnih poti do Varstvenega delovnega centra na Sedejevi ulici v Novi Gorici.
5.2.	JAVNE POVRŠINE, ZAGOTAVLJANJE PRILAGODITEV IN OZNAK V PROMETU	Ureditev javnih površin v centru mesta za slepe in slabovidne ter za gibalno ovirane osebe - izvedbe klančin, nižanje robnikov, označevanje rezerviranih parkirnih mest za osebe z oviranostmi s prometno signalizacijo, nameščanje zvočne in svetlobne signalizacije na cestnih prehodih.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Oddelek okolje, prostor in javno infrastrukturo <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, EU skladi	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica je uredila ustrezno klančino za lažji dostop do prostorov Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica ter Medgeneracijskega središča na Gradnikovi ulici v Novi Gorici. Invalidska društva so sodelovala pri projektu Mestne občine Nova Gorica - Celovita prenova Cankarjeve ulice. Obravnava problematike in načrtovanje ukrepov je potekalo v okviru priprave Celostne prometne strategije, ki jo je Mestna občina Nova Gorica začela pripravljati v juliju 2016. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih si je v sodelovanju z Zavodom Dostop prizadevalo za ureditev dostopnosti prostora, storitev in informacij. Pripravljen projekti predlog in oddana prijava na čezmejni program Interreg Slovenija/Italija (Mestna občina Nova Gorica, Občina Idrija, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih NG, Občina Kanal ob Soči, Comune di Tolmezzo, Comune di Staranzano) na temo zagotavljanja dostopnosti "Dostopnost do prostora, storitev in informacij za vse" (Access4all). Rezultati projekta še niso znani (predvidoma bomo več vedeli junija oz. julija) ter na program Alpine Space, ki pa ni bil odobren.

5.3.	JAVNA PARKIRNA MESTA, ZAGOTAVLJANJE PREHODNIH JAVNIH POVRŠIN ZA NEMOTENO GIBANJE OSEB Z OVIRANOSTMI	IZVAJANJE NAČRTA VARNE POTI zagotavljanje odstranjevanja ovir iz javnih površin in vozil, parkiranih izven označenih parkirnih mest, ki motijo neovirano gibanje, poostren nadzor in sankcioniranje nepravilnega parkiranja na invalidskih parkirnih mestih, po potrebi uvedba dodatnih parkirnih mest.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Oddelek za okolje, prostor in javno infrastrukturo, Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Nova Gorica in Občina Brda <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Obravnava problematike in načrtovanje ukrepov je potekala v okviru priprave Celostne prometne strategije, ki jo je Mestna občina Nova Gorica začela pripravljati v juliju 2016.
5.4.	PRIREDITVE	Zagotavljanje neoviranega dostopa do prireditvenih prostorov za osebe s posebnimi potrebami.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, varnostna podjetja, izvajalci prireditev <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Gre za trajno nalogo. Naloga se izvaja. Goriški muzej Nova Gorica je v juniju 2016 izvedel prilagojeno vodstvo Gradu Kromberk za 80 varovancev iz društva Sonček Štajerska, oktobra 2016 pa 3 brezplačna prilagojena vodstva za skupine slepih in slabovidnih iz Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica.
5.5.	OHRANITEV BREZPLAČNEGA PARKIRANJA PRED MONG oz. v MONG	Brezplačno parkiranje na parkirišču pred stavbo Mestne občine Nova Gorica s predložitvijo invalidske izkaznice.	<u>Nosilci:</u> Mestne storitve <u>Viri financiranja:</u> Razn	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica je zadevo uredila z vrisanimi parkirnimi prostori za invalide. Invalidi lahko na označena mesta parkirajo brezplačno, s predložitvijo modre karte, ki jo dobijo na Upravni enoti Nova Gorica.

5.6.	IZVAJANJE INDIVIDUALNIH PREVOZOV ZA INVALIDE NA VOZIČKIH	Ogled gledaliških predstav, udeležba na glasbenih koncertih, delavnicah ročnih del, učenje tujih jezikov, pridobivanje dodatnih računalniških znanj, filatelija, individualna telovadba, dostop do storitev javne uprave, javnih institucij, bank....) - trenutno so na teritoriju Mestne občine Nova Gorica štirje kombiji (od katerih sta dva prilagojena za prevoz invalidov na vozičkih). Dostopnost do storitev individualnih prevozov za invalide na vozičkih se zagotavlja preko spletnega portala Društva paraplegikov Severne Primorske Nova Gorica.	<u>Nosilci:</u> Društvo paraplegikov Severne Primorske, Medobčinsko društvo invalidov Goriške, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> EU sredstva, MDDSZ, Mestna občina Nova Gorica, participacija uporabnikov	2016-2019	Tovrstne prevoze so v letu 2016 izvajali v okviru Varstvenega delovnega centra Nova Gorica, Osnovne šole Kozara, Društvo paraplegikov Severne primorske, Medobčinskega Društva invalidov Goriške in Medobčinskega društva Sožitje iz Nove Gorice.
------	---	---	--	-----------	---

5.7.	JAVNI TRANSPORT – V MESTNEM PROMETU, JAVNI PREVOZI ZA PREVOZ INVALIDOV NA VOZIČKIH IN SEZNORNO OVIRANIH	Nov koncesionar izbirne gospodarske javne službe za izvajanje javnega mestnega prometa bo pred začetkom izvajanja nove koncesije nabavil nove nizkopodne avtobuse, ki bodo prilagojeni prevozu invalidov na vozičkih. Pri določanju prioritet pa je ključno mnenje invalidnih organizacij. Tam, kjer zaradi ekonomske upravičenosti ni smiselno vzpostaviti javnih prevozov, storitve pokrivajo invalidske organizacije s svojimi prevoznimi resursi (kombiji za prevoz invalidov na vozičkih), informacije so dostopne na spletni strani Društva paraplegikov Severne Primorske.	<u>Nosilci:</u> Oddelek za gospodarstvo in gospodarske javne službe izvajanje javnega mestnega prometa, Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> sredstva koncesionarja javnih prevozov, Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Trenutno poteka druga faza konkurenčnega dialoga, eden od pogojev bo tudi ustrezna oprema avtobusov za prevoz invalidov na vozičkih.
5.9.	ODPRAVLJANJE ARHITEKTONSKIH OVIR – DOSTOPNOST DO ZDRAVSTVENIH STORITEV AMBULANT V MESTNI OBČINI NOVA GORICA	Ponoven pregled vseh lokacij zdravstvenih ambulant na območju Mestne občine Nova Gorica z vidika dostopnosti invalidov zdravstvenih storitev z gibalnimi in senzoričnimi omejitvami sluha in vida in kjer dostopnost ni ustrezna, pripraviti načrt sanacij posameznih lokacij skupaj z ustreznim finančnim načrtom.	<u>Nosilci:</u> Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica, invalidske organizacije, Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, Zdravstveni dom Osnovno varstvo in Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica, EU sredstva	2016-2019	Naloga v letu 2016 ni bila realizirana. Izvedba pregleda lokacij vseh zdravstvenih ambulant na območju Mestne občine Nova Gorica bo izvedena do leta 2019. Priprava predloga za postopek projektnega natečaja za izgradnjo novega objekta Zdravstvenega doma Nova Gorica.

5.10.	ODPRAVLJANJE ARHITEKTONSKIH OVIR ZA INVALIDE S SENZORIČNIMI OMEJITVAMI VIDA V PROSTORIH ZDRAVSTVENEGA DOMA V NOVI GORICI IN DORNBERKU	Arhitektonske ovire v Zdravstvenem domu Nova Gorica in Dornberk so za osebe z gibalnimi omejitvami odpravljene. Vzpostaviti pa bo potrebno talna vodila za slepe osebe in preoblikovati vsa obvestila za slabovidne osebe (velike oglate črke, s kontrastnimi barvami).	<u>Nosilci:</u> Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica	2016-2019	Naloga še ni bila realiziran, bo pa tekom izvajanja akcijskega načrta.
5.13	POSLOVALNICA PRIJAZNA DO INVALIDOV	Vsako leto razpisati natečaj – poslovalnica, trgovina, restavracija, gostilna... prijazna do invalidov. Podelitev znaka (nalepiti na vhodna vrata) prijazno do oseb z senzoričnimi omejitvami in oseb z gibalnimi omejitvami. Vse poslovne subjekte, ki pridobijo ta znak objaviti na spletnem portalu Mestne občine Nova Gorica.	<u>Nosilci:</u> Turistično društvo oz. Zveza turističnih društev Nova Gorica. <u>Sodelujejo:</u> Invalidske organizacije Krajevne skupnosti <u>Viri financiranja:</u> Poslovni subjekti Informacijsko obveščanje izvaja Mestna občina Nova Gorica preko spletnega portala in časopisa Goriška	2016-2019	Konec leta 2016 so se začele priprave na projekt »Poslovalnica, trgovina, restavracija, gostilna prijazna do invalidov«. K sodelovanju je bilo povabljen Turistično Društvo Nova Gorica, ki naj bi skupaj s Krajevno skupnostjo Nova Gorica in invalidskimi organizacijami na ožjem mestnem območju vzpostavilo pilotski projekt »Prijazni do invalidov«. Cilj projekta je izmenjava dobrih praks med podjetniki, ki vključujejo vse vrste invalidnosti (usposabljanja za izvajalce storitev, odpravljanja arhitektonskih ovir, urejevanja notranjih prostorov, prilagajanja komunikacijskih kanalov...)
5.14.	UMESTITEV INDUKCIJSKE ZANKE	Mestna občina Nova Gorica pošlje pobudo SNG Nova Gorica; Knjižnici Franceta Bevka, pošti Slovenije, Banke za postavitev indukcijskih zank.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica Sodeluje Društvo Gluhih in naglušnih Severne Primorske <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica Slovensko narodno gledališče Pošte, Knjižnica Franceta-Bevka	2016-2019	Naloga še ni bila realizirana in bo tekom izvajanja akcijskega načrta.

6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
6.2.	OSVEŠČANJE OTROK IN MLADINE O INVALIDSKI PROBLEMATIKI	Osveščanje otrok in mladine o invalidski problematiki preko delavnic, predavanj, zloženk, dodatnih vzgojnih in izobraževalnih vsebin.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, vzgojni in izobraževalni zavodi, invalidska društva <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, javne institucije, nevladni sektor	2016-2019	Medobčinsko društvo invalidov Goriške je izvedlo projekt »Pedagoška akcija«. Projekt je potekal v vseh zainteresiranih osnovnih šolah. Tudi druge invalidske organizacije (Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica, Društvo gluhih in naglušnih Severne primorske, Društvo paraplegikov SP) so sodelovali z vodstvi šol in se s svojimi predstavitvami vključili v vzgojno izobraževalne procese na šolah.
6.3.	UČNA POMOČ INVALIDOM V ČASU IZOBRAŽEVANJA	Zagotavljanje individualne učne pomoči na vseh nivojih izobraževanja.	<u>Nosilci:</u> vzgojno varstveni in izobraževalni zavodi v Mestni občini Nova Gorica, udeleženci posebnega programa javnih del <u>Viri financiranja:</u> vzgojno varstveni in izobraževalni zavodi v Mestni občini Nova Gorica, državni proračun, Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Učna pomoč invalidom se je izvajala v okviru izobraževalnih ustanov. Pri iskanju rešitev so se šole povezale z invalidskimi organizacijami. Ob tej priložnosti, bi izpostavili Tehniški šolski center, ki je s svojimi izrednimi prizadevanji omogočil dijaku s tetraplegijo zaključiti šolanje. Zaradi zakonskih omejitev ostaja nerešeno vprašanje spremljevalcev za težke invalide na višjih šolah, ki zakonsko nimajo priznane te pravice. Ta problem se v Mestni občini Nova Gorica rešuje v okviru razpoložljivih virov (družinski pomočnik, javna dela..)
6.4.	AKTIVNOSTI ZA INTEGRACIJO OTROK, MLADOSTNIKOV IN MLADOSTNIC Z OVIRANOSTMI V SISTEM REDNE VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA	Zagotavljanje predšolske vzgoje in varstva v vrtcih ter delovanje osnovnošolskega izobraževanja, ki zagotavlja otrokom in mladostnikom z oviranostmi prilagojeno izvajanje programov in dodatno strokovno pomoč (v skladu z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami) ter aktivnosti, ki niso zakonske obveznosti.	<u>Nosilci:</u> Vzgojno izobraževalni zavodi v Mestni občini Nova Gorica Invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun, Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	V letu 2016 so se v nižjih razredih osnovnih šol zvrstili obiski invalidov, kjer so učencem predstavili življenje in delo invalidov v vsakdanjem življenju »Invalidi niso bau bau«. Učencem je bil v okviru Para-Olimpijskih iger predstavljen tudi invalidski šport.

7. DELO, ZAPOSLOITEV, MATERIALNA IN SOCIALNA VARNOST					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
7.1.	OSVEŠČANJE DELODAJALCEV	Informiranje delodajalcev o zakonodaji s področja zaposlovanja invalidov, o strokovni podpori in finančnih vzpodbudah pri usposabljanju in zaposlovanju invalidov (v obliki zloženek, delavnic, dopisov...).	<u>Nosilci:</u> Zavod RS za zaposlovanje, izvajalci zaposlitvene rehabilitacije <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Izveden je bil posvet s področja zaposlovanja invalidov na katerega so bili povabljeni: GZS Območna zbornica za severno Primorsko, Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica, invalidska podjetja, podjetniki, obrtniki, Zavod RS za zaposlovanje, invalidske organizacije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Vseli smo bili izjemnega odziva in pripravljenosti k medsebojnemu sodelovanju na visokem nivoju.
7.2.	OHRANJANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV V OBČINSKI UPRAVI	Ohranjanje zaposlenih s pridobitvijo statusa invalida tekom zaposlitve in nove zaposlitve invalidov ter doseganje kvote zaposlenih invalidov v občinski upravi. Zagotavljanje enakih možnosti invalidov glede zaposlovanja, napredovanja, povečanja plače in sodelovanja v programih usposabljanja osebja.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, državni proračun, drugi	2016-2019	V občinski upravi so trenutno zaposleni trije delavci s statusom invalida, kar predstavlja 3% vseh zaposlenih.
7.3.	RAZVOJ LOKALNIH PROGRAMOV AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA IN VKLJUČEVANJE INVALIDOV V TE PROGRAME	Oblikovanje lokalnih programov aktivne politike zaposlovanja primernih za invalide (javna dela, programi usposabljanja, učne delavnice in učna podjetja).	<u>Nosilci:</u> Zavod RS za zaposlovanje, izvajalci zaposlitvene rehabilitacije, invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je v zeliščnem centru Zavoda Gozd, ki se nahaja v Grgarskih Ravnah, sodelovalo pri različnih aktivnostih: gojenju, obiranju in pridelavi zelišč, izdelavi izdelkov iz zelišč ter pripravi in kuhi hrane za različne prireditve. Pozitivni premiki na področju zaposlovanja invalidov so se pokazali v izjemnih rezultatih, ki jih kažejo statističnih kazalnikih Zavoda RS za zaposlovanje OE Nova Gorica. V letu 2016 je bilo zabeleženih 112 novih zaposlitev invalidov, kar predstavlja najboljši rezultat od obstoja Zavoda RS za zaposlovanje OE Nova Gorica.

7.4.	OPOZARJANJE PRISTOJNIH SLUŽB NA OVIRE PRI ZAPOSLOVANJU	Spremljanje aktualne problematike na področju zaposlovanja in opozarjanje na ovire (npr. neusklajenost finančnih vzpodbud ZRSZ in Sklada za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov).	<u>Nosilci:</u> Svet za invalide <u>Viri financiranja:</u> Zavod RS za zaposlovanje	2016-2019	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je izvedlo delavnice o slepoti in slabovidnosti ter pravilnem pristopu do oseb z okvaro vida. Delavnice so izvedli v sedmih vzgojno izobraževalnih institucijah ter Fakulteti za uporabne družbene študije v Novi Gorici.
7.5.	ZAPOSLOVANJE OSEB Z OVIRANOSTMI V OBČINSKI UPRAVI IN JAVNIH ZAVODIH, KATERIH USTANOVITELJICA JE MESTNA OBČINA NOVA GORICA	Uresničevanje obveznosti kvotnega zaposlovanja oseb z oviranostmi, ki jo delodajalcem nalaga Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, javni zavodi katerih so/ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, državni proračun, EU sredstva	2016-2019	V občinski upravi so trenutno zaposleni trije delavci s statusom invalida, kar predstavlja 3% vseh zaposlenih.
7.6.	PRIBLIŽATI IZVAJANJE POKLICNE IN ZAPOSLOVNE REHABILITACIJE UPORABNIKOM STORITEV	Pridobivanje dodatnih koncesionarjev za izvajanje poklicne rehabilitacije s sedežem v Novi Gorici.	<u>Nosilci:</u> Zavod RS za zaposlovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije Medobčinsko društvo invalidov Goriške <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun	2016-2019	V letu 2016 je poleg Invalidskega podjetja Posočje pridobilo koncesijo za izvajanje zaposlitvene in poklicne rehabilitacije tudi invalidsko podjetje ŽELVA – enota v Novi Gorici. Okrepilo se je medsebojno sodelovanje med invalidskimi organizacijami, koncesionarji in obema zavodoma glede na vrsto rehabilitacije.

8. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
8.1.	OSVEŠČANJE JAVNOSTI O DRUŽINSKEM ŽIVLJENJU INVALIDOV	Spodbujanje pozitivnega stališča do poroke, starševstva in spolnosti oseb s posebnimi potrebami.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Svet za invalide, invalidske organizacije, mediji <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Na naloga se izvaja le v okviru invalidskih organizacij.

8.2.	SPODBUJANJE OSEBNE ASISTENCE	Spodbujanje prostovoljstva, javnih del in angažiranosti javnega ter zasebnega sektorja za organizirano asistenco pri storitvah (npr. nakupi, iskanje knjižničnega gradiva...).	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Svet za invalide, invalidske organizacije, javni in zasebni sektor <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Društva v okviru osebne asistencije svojim članom nudijo različne storitve namenjene opravljanju temeljnih dnevnih opravil, podpornih dnevnih opravil, spremstvu pri prostočasnih in drugih dejavnostih za socialno vključevanje ter pomoč pri komunikaciji. Naloge osebnih asistentov so predvsem pomoč pri jemanju zdravil, vzdrževanje osebne higiene, pomoč pri gibanju in orientaciji, pomoč pri komunikaciji in pridobivanju informacij, vzdrževanju higiene v bivanjskem prostoru, higiena oblačil, pomoč pri pripravi hrane, pomoč pri vključevanju v okolje, prevoz in spremljanje.
------	---	--	--	-----------	--

9. SKRB ZA ZDRAVJE					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
9.1.	OSNOVNI IN DODATNI PROGRAMI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA	Izvajanje zakonskih ter dopolnilnih aktivnosti na področju zdravstvenega varstva.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, javne institucije, nevladni sektor <u>Viri financiranja:</u> državni proračun, Mestna občina Nova Gorica, javne institucije, nevladni sektor	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica je v okviru sredstev javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov s področja socialnega varstva v letu 2016 sofinancirala tudi programe in projekte namenjene invalidom in bolnikom: - programi in projekti, ki ljudem z različnimi oblikami invalidnosti omogočajo, da se vključujejo v okolje, jim nudijo podporo pri povečanju neodvisnega življenja oziroma jim lajšajo življenje z invalidnostjo, - programi in projekti svetovanja, pomoči in rehabilitacije, namenjeni različnim kroničnim bolnikom in uporabnikom posameznih zdravstvenih storitev in - programi in projekti namenjeni ozaveščanju o boleznih in preventivi. Del sredstev je javnega razpisa je v letu 2016 za te programe znašal 36.000 EUR.

9.3.	IZVAJANJE PREDAVANJ, OKROGLIH MIZ S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA	Izvajanje tematskih predavanj s področja zdravstvene vzgoje za širšo javnost z namenom, da bi se z osveščanjem zmanjšalo število hujših bolezni, ki se lahko stopnjujejo do invalidnosti oz. zmanjševanje kvalitete življenja	<u>Nosilci:</u> Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica, Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Nova Gorica evropski viri	2016-2019	Društva invalidov so skupaj z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, Območno enoto Nova Gorica in Zdravstvenim domom Osnovno varstvo Nova Gorica izvedla delavnice namenjene osebam s posebnimi potrebami.
9.4.	SIMPOZIJI, JAVNE TRIBUNE, DAN ZDRAVJA; SLADKORNA BOLEZEN, DORA	Skrb za zdravje - Izvajanje predavanj s področja zdravstvene vzgoje s ciljem zmanjševanja števila hujših bolezni, da se v posameznem društvu izobrazijo t.i. laični svetovalec za javnozdravstveno problematiko, prilagojeno vrsti invalidnosti.	<u>Nosilci:</u> Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Nova Gorica Zdravstveni dom Nova Gorica, Invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Nova Gorica evropski viri	2016-2019	Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Nova Gorica je implementiral javno zdravje (JZ) v različna življenjska okolja lokalne skupnosti s pomočjo župana, predstavnice Regijskega sveta za javno zdravje (RSJZ) iz mestne občine, združenja invalidov, občinskega sveta, sveta za invalide, zdravstvenega doma osnovno varstvo, vzgojno-izobraževalnih ustanov. Implementacija javnega zdravja je potekala v okviru projektov: Zdravo in aktivno staranje, Več zdravja v občini in Profila Zdravje v Mestni občini Nova Gorica in skladno z regijsko Strategijo za zmanjšanje neenakosti v zdravju ter krepitvijo zdravja in prioriteta RSJZ. Prioritete RSJZ so: I. prioriteta: Rakave bolezni (rak dojk, rak pljuč rak debelega črevesa in danke) II. prioriteta: Ranljive skupine (osebe nad 65 let, invalidne osebe, osebe s težavami z odvisnostjo, brezposelne osebe), III. prioriteta: Srčno-žilne bolezni, IV. prioriteta: Varnost in zdravje pri delu.

10. KULTURA					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
10.1.	ARHITEKTURNA DOSTOPNOST	Zagotavljanje ustreznih arhitekturnih rešitev v okviru prihodnjih sanacij in/ali rekonstrukcij kulturnih objektov, katerih so/ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, izvajalci kulturnih dejavnosti <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Stalna naloga, ki se upošteva pri rekonstrukcijah in sanacijah.
10.2.	OSVEŠČANJE KADRA IN PRILAGODITVE KULTURNIH VSEBIN – SPLOŠNO	Osveščanje kulturnih delavcev o potrebah oseb s posebnimi potrebami in o možnih prilagoditvah kulturnih vsebin.	<u>Nosilci:</u> Svet za invalide <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je sodelovalo z Goriškim muzejem Nova Gorica pri prilagoditvi razstave »Igrače moje mladosti« za slepe in slabovidne v Vili Bartolomei v Solkanu. Društvo je sodelovalo tudi na otvoritvi razstave in omogočilo ogled slepim in slabovidnim. Poleg razstave »Igrače moje mladosti« je bila za slepe in slabovidne prilagojena tudi razstava »Begunci«. Goriški muzej Nova Gorica je v ta namen prilagodil panoje. Goriški muzej Nova Gorica je v sodelovanju z MNZS izvedel brezplačno delavnico/predavanje na temo »Muzej kot družbena arena s poudarkom na dostopnosti (Grad Kromberk). V okviru Muzejskega torka je septembra izvedel predavanje »Muzeji dostopni za vse obiskovalce«. Goriški muzej Nova Gorica je v sodelovanju z OŠ Kozara prilagodil in organiziral delavnice na Gradu Kromberk in Vili Bartolomej za otroke s posebnimi potrebami. Nudil je tudi brezplačno prilagojeno vodstvo za uporabnike Dnevnega centra Žarek, ki deluje pod okriljem Centra za socialno delo Nova Gorica.

10.3.	DOSTOPNOST KNJIŽNEGA GRADIVA	Nabava knjižnega gradiva v braillovi pisavi in zvočnih posnetkih, zagotovitev tehnoloških prilagoditev.	<u>Nosilci:</u> Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica in drugi viri financiranja	2016- 2019	V Goriški knjižnici Franceta Bevka nudijo invalidom oz. uporabnikom s posebnimi potrebami naslednje ugodnosti: - Brezplačno članstvo ob predložitvi članske izkaznice društva invalidov, - Slabovidnim je na voljo elektronska lupa za slabovidne, - Gibalno ovirani uporabniki imajo prilagojen dostop do knjižnice, v knjižnici pa dvigalo. Goriška knjižnica Franceta Bevka sodeluje z OŠ Kozara (redni obiski, ure pravljič, skupaj organizirajo bralno značko) in VDC Nova Gorica (redni obiski, izposoja gradiva v knjižnici, mesečni obisk potujoče knjižnice v njihovem centru) V Goriški knjižnici Franceta Bevka so v letu 2016 pričeli s prenavljanjem signalizacije (vseh označevalnih tabel), ki bodo posebej prilagojene osebam z motnjami vida. Zaradi obsežnosti bodo z realizacijo projekta pričeli v letu 2017. Knjižnica je v lanskem letu pridobila 13 zvočnih knjig za mlade s katerimi je dopolnila zbirko zvočnih knjig, ki je nastala v preteklosti. Knjižnica sodeluje z različnimi organizacijami, s katerimi se sproti dogovarja za ugodnosti in pomoč pri raznih dogodkih, razstavah, srečanjih...
10.4.	DOSTOPNOST DO KULTURNIH PRIREDITEV ZA INVALIDE	Organizatorji kulturnih prireditev (koncerti, gledališke predstave, proslave) morajo zagotavljati pogoje za udeležbo ogledov teh dogodkov za invalide.	<u>Nosilci:</u> Upravna enota, Invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Organizatorji prireditev	2016- 2019	V SNG Nova Gorica omogočajo dostop do kulturnih prireditev največ dvema osebama na vozičku (varnostna omejitev). SNG Nova Gorica še ni opremljeno z indukcijsko zanko. V veliki dvorani Kulturnega doma Nova Gorica omogočijo udeležbo na prireditvah največ dvema osebama na invalidskem vozičku. Zaradi varnostnega vidika pa je onemogočeno udeležba oseb na vozičku v mali dvorani. Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica je opremljena z indukcijsko zanko, kar omogoča naglušnim osebam s slušnimi aparati kvalitetno spremljanje kulturnih prireditev

10.5.	VKLJUČEVANJE INVALIDNIH USTVARJALCEV V KULTURNO DOGAJANJE V OBČINI	Vzpostaviti in izboljšati pogoje za aktivno vključevanje invalidov v kulturno dogajanje v vlogi kulturnih in umetniških ustvarjalcev, ter predstavitev njihovih stvaritev izven okvira invalidskih društev.	<u>Nosilci:</u> invalidska društva, zavod Ažmurk, kulturne ustanove in organizacije, Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> proračun MONG, prijave na projekte, sredstva iz dejavnosti	trajna naloga pričetek 2016	Kulturni dom Nova Gorica že ves čas nudi invalidom znižane vstopnice in abonmaje. Zavod Ažmurk je skupaj z Društvom paraplegikov Severne-Primorske izvajal delavnice digitalne fotografije. Društvo Gluhih in naglušnih Severne Primorske je izvajalo gledališki program v katerega so bili vključeni invalidi z senzoričnimi omejitvami sluha.
-------	---	---	---	-----------------------------	---

11. ŠPORT IN REKREACIJA					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA		ROK	
11.1.	ARHITEKTURNA DOSTOPNOST	Zagotavljanje ustreznih arhitekturnih rešitev v okviru prihodnjih sanacij in/ali rekonstrukcij športnih objektov, katerih so/ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, izvajalci športnih aktivnosti <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, razni	2016-2019	Priprava Projekta za izgradnjo pokritega bazena v Športnem parku Nova Gorica z ustrezno rešitvijo za izboljšanje dostopa do letnega bazena ter predvidene novogradnje.
11.2.	IZOBRAŽEVANJE STROKOVNEGA KADRA	Izobraževanje ali usposabljanje vaditeljev, trenerjev in animatorjev za potrebe invalidskega rekreativnega športa.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Zveza za šport invalidov Slovenije <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Naloga ni bila realizirana. Letni program športa tega področja ni zajel.
11.3.	PRILAGODITVE ŠPORTNIH VSEBIN	Osveščanje športnih delavcev o potrebah oseb s posebnimi potrebami in o možnih prilagoditvah ter spodbujanje športnega udejstvovanja invalidov (posebni termini, popusti...).	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Zveza za šport invalidov Slovenije <u>Viri financiranja:</u> Razni	2016-2019	Naloga bo realizirana tekom izvajanja akcijskega načrta.

12. VERA IN DUHOVNA OSKRBA					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
12.1.	DOSTOPNOST DUHOVNE OSKRBE	Zagotavljanje dostopnosti do duhovne oskrbe in spodbujanje enakih pravic do veroizpovedi ne glede na vrsto invalidnosti.	<u>Nosilci:</u> Verske ustanove, invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> verske ustanove, donatorji	2016-2019	Ta naloga se izvaja v sodelovanju med duhovniki in upravami zavodov bolnišnic in domov starejših.
12.2.	DOSTOPNOST DO CERKVENIH OBJEKTOV	Ureditev dostopnosti do cerkvenih objektov in zagotavljanje ustreznih arhitekturnih rešitev v okviru prihodnjih sanacij in/ali rekonstrukcij cerkvenih objektov.	<u>Nosilci:</u> Verske ustanove, invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> verske ustanove, donatorji	2016-2019	S strani predstavnikov verskih skupnosti v letu 2016 ni bila dana nobena pobuda.
12.3.	RAZŠIRJENA SEJA SVETA ZA INVALIDE Z VERSKIMI SKUPNOSTMI	Enkrat letno izvedena skupna seja z verskimi skupnostmi na kateri se pripravi analizo stanja, oblikuje pobude in predloge.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Svet za invalide, verske skupnosti <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, invalidske organizacije, verske ustanove	2016-2019	V letu 2016 ni bilo sestanka z verskimi skupnostmi. Naloga bo realizirana v času izvajanja akcijskega načrta.

13. VKLJUČENOST INVALIDOV V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA UKREP					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILI IN VIRI FINANCIRANJA		
13.1.	ZAGOTAVLJANJE MOŽNOSTI SVOBODNE ODDAJE VOLILNEGA GLASU	Ohranjanje prilagojenih volišč in tehnik za oddajo volilnega glasu za gibalno ovirane osebe, pravočasno obveščanje o dostopnih voliščih.	<u>Nosilci:</u> Republika Slovenija, Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun, Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Zagotavljanje ustrezne tehnologije za podporo volivcev s posebnimi potrebami se lahko zagotavlja z najemom tehnologije, ki pa se v praksi ni uporabljala, predstavlja pa za nosilca volitev velik strošek (3.000 €/dan za posamezno volilno mesto), zato so se invalidske organizacije z volilno komisijo dogovorile za tesno sodelovanje z invalidskimi organizacijami, ki pokrivajo senzorične omejitve sluha in vida, ko je potreba, pa se lahko vključi tudi druge reprezentativne invalidske organizacije. Upravna enota Nova Gorica še ni preverila lokacije vseh volišč, ki ne izpolnjujejo pogoje v dostopnosti za invalide na invalidskih vozičkih.
13.2.	SPODBUJANJE IN ZAGOTAVLJANJE SODELOVANJA PRI PRIPRAVI OBČINSKIH DOKUMENTOV, KI SE TIČEJO TUDI PODROČJA INVALIDOV	Zagotavljanje možnosti sodelovanja oz. posredovanja mnenj, predlogov pri oblikovanju dokumentov, ki se tičejo področja invalidov.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, Svet za invalide, invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Preko odbora za socialno varstvo in zdravstvo ter strokovnih služb oddelka za družbene dejavnosti so bile invalidske organizacije vključene pri pripravi dopolnilnih predlogov za sprejemanje odlokov, arhitektonskih rešitev in javnih razpisov.

14. AKTI OBČINE, KI UREJAJO VPRŠANJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC OSEB Z OVIRANOSTMI					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
14.1.	OBRAVNAVA ODLOKOV – OSNOVA JAVNIH RAZPISOV	Obravnava in dajanje predlogov za dopolnitve odlokov s področja športa, kulture, zdravstva in sociale.	<u>Nosilci:</u> Svet za invalide, Koordinator projekta Občina po meri invalidov <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Invalidske organizacije so preko sveta za invalide sodelovale tako pri nadgradnji odloka za pripravo javnih razpisov za sofinanciranje invalidskih in humanitarnih organizacij, kot tudi pri pripravi predloga občinskega proračuna za leto 2016. Vseh predlogov nevladnih organizacij ni bilo mogoče upoštevati.

14.2.	OBRAVNAVA ODLOKOV O DODELITVI KONCESIJ ZA JAVNE STORITVE	Svet za invalide sodeluje pri pripravi in obravnavi predlogov odlokov, ki so osnova za razpis koncesiji oz. pogodb za izvajanje javnih storitev in se nanašajo na invalidsko problematiko.	<u>Nosilci:</u> Svet za invalide <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Pri pripravi razpisnih pogojev za izvajanje javnih prevozov mestnega prometa je bilo zagotovljeno, bo izvajalec javnih prevozov Mestnega prometa moral izvajati javne prevoze prilagojene za osebe z gibalnimi omejitvami.
14.3.	OBRAVNA LETNIH NAČRTOV INVESTICIJ	Svet za invalide oz. od njega pooblaščen delovna skupina daje mnenje o predlaganih investicijah (dogovor o prioritetah, adaptacijah rekonstrukcij in novih objektih), ki se nanašajo na osebe z oviranostmi.	<u>Nosilci:</u> svet za invalide <u>Viri financiranje:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica je bila izbrana za izvedbo pilotnega projekta Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri v občini. Pilotni projekt vključuje analizo stanja v občini na področjih oskrbe s hrano in energijo, upravljanja z viri, stavb in urbanih prostorov, urejanja prostora in trajnostne mobilnosti. Na osnovi analize stanja bodo oblikovani predlogi za tri skupnostne projekte, za katere bo izdelan načrt dela in izvedbe. V procesu oblikovanja predlogov so sodelovale tudi invalidske organizacije. Na Svetu za invalide je bil predstavljen načrtovani plan investicij v letu 2016 s strani Projektne pisarne Mestne občine Nova Gorica. Koordinator projekta »Občina po meri invalidov« je bil kot predstavnik dela zainteresirane kategorije občanov vključen v delavnice, preko katerih je bila sooblikovana vizija prometne ureditve mesta Nova Gorica, (javni prevozi, parkirne površne, pešpoti, kolesarske steze, varne poti..) Predsednik sveta za invalide je bil član ožje skupine za pripravo Celostne prometne strategije občine.
14.4.	OBRAVNAVA PRORAČUNA OBČINE	Svet za invalide pri MONG daje mnenje pobude in predloge v obdobju priprav proračuna občine.	<u>Nosilci:</u> Svet za invalide <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Člani sveta za invalide so se seznanili s proračunom za leto 2016. V pripravi na Javne razpise za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij so participirali predloge in pobude za pripravo javnega razpisa prijaznega do invalidov. Nekaj predlogov je bilo upoštevanih.

14.5.	TRAJNOSTNA URBANA STRATEGIJA	V strateški dokument Mestne občine Nova Gorica Trajnostne urbane strategije se umesti naloge iz Akcijskega načrta Občina po meri invalidov.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Razni, Mestna občina Nova Gorica	2016- 2019	Trajnostna urbana strategija – TUS Nova Gorica 2020 predstavlja temeljni dokument, s katerim Mestna občina Nova Gorica opredeljuje potrebe in smeri razvoja mestnega območja do leta 2020. "Trajnostna urbana strategija – TUS Nova Gorica 2020" je tudi podlaga za pripravo izvedbenega načrta, v katerem bo Mestna občina Nova Gorica v sodelovanju z deležniki opredelila ključne projekte. Mestna občina Nova Gorica je pristopila k izdelavi trajnostne urbane strategije, kot jo predvidevajo programski dokumenti Republike Slovenije za obdobje nove finančne perspektive 2014-2020. V pripravo strategije je v posameznih delovnih fazah vključevala deležnike in zainteresirano javnost, in sicer z oblikovanjem delovnih (fokusnih) skupin ter posvetovalne - strateške skupine. V poletnem času si biki izvedene delavnice na temo mladih in mladinske problematike, na temo urbanih sosesk in življenja v njih ter na temo degradiranega območja ob železnici. Poleg delavnic so bili organizirani tudi sestanki po posameznih področjih ter intervjuje z gospodarstveniki iz Nove Gorice. Pri pripravi strategije je Mestna občina Nova Gorica upoštevala načelo razvojnega partnerstva, kar pomeni, da je vzpostavila sodelovanje s pristojnimi regionalnimi in lokalnimi javnimi institucijami in telesi, gospodarskimi in socialnimi partnerji, civilno družbo in nevladnimi organizacijami ter pri tem upoštevala načelo enakih možnosti vseh zainteresiranih skupin, tudi invalidov. Mestni svet Mestne občine Nova Gorica je Trajnostno urbano strategijo Nova Gorica 2020, za upravičeno območje Mestne občine Nova Gorica za obdobje 2015-2025 sprejel na seji 21. januarja 2016.
-------	---	--	--	---------------	--

15. ZAKONODAJA					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
15.1.	ZAKON O PROSTOVOLJSTVU	Priprava predloga sprememb zakona o prostovoljstvu. Spremljajoča »papirologija« onemogoča pridobivanje statusa organizacijam, ki temeljijo izključno na prostovoljstvu.	<u>Nosilci:</u> Skupina invalidskih organizacij. Koordinator naloge določijo invalidske organizacije. <u>Viri financiranja:</u> Invalidske organizacije	2016	Invalidske organizacije in društva so si prizadevala za zakon, ki bi bil prijazen do invalidskih organizacij in da bi podpiral prostovoljno delo. Še vedno pa se jim Zakon o prostovoljstvu zdi preveč birokratizirana. Mestna občina Nova Gorica je v ta namen spremenila določila Odloka o sofinanciranju programov in projektov s področja socialne dejavnosti in priznala prostovoljno delo v višini 10% vrednosti celotnega programa oz. projekta brez dokazil iz naslova Zakona o prostovoljstvu, kar predstavlja nadgradnjo podpore prostovoljnemu delu.

16. MATERIALNA, FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA DELOVANJU INVALIDSKIH ORGANIZACIJ IN POSVETOVANJE PRI ODLOČANJU O INVALIDSKIH ZADEVAH					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
16.1.	BREZPLAČNA UPORABA PROSTOROV OZ. VEČNAMENSKIH DVORAN OBČINSKE STAVBE ZA NAMEN PRIREDITEV, OKROGLIH MIZ, PREDAVANJ S PODROČJA INVALIDNOSTI	Zagotavljanje brezplačne uporabe prostorov za potrebe prireditelj, predstav, razstav ipd. v organizaciji invalidskih organizacij.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, invalidske organizacije <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, invalidske organizacije	2016-2019	Mestna občina Nova Gorica invalidskim organizacijam brezplačno nudi prostore pri izvajanju okroglih miz, predavanj, razstav pri izvajanju posebnih socialnih programov. Brezplačno uporabo prostorov, dvorane in prostorov za razstave nudi tudi Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica. Na prireditvah in okroglih mizah, ki jih organizira Mestna občina Nova Gorica je zagotovljen tolmač znakovnega jezika.
16.2.	SOFINANCIRANJE PROGRAMOV IN PROJEKTOV S PODROČJA INVALIDSKEGA VARSTVA	Izpolnjevanje zakonskih obveznosti lokalne skupnosti ter spodbujanje in podpora dodatnim programom s področja invalidskega varstva.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun, Mestna občina Nova Gorica, invalidske organizacije	2016-2019	Sofinanciranje programov in projektov s področja socialnega varstva se v Mestni občini Nova Gorica izvaja preko javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov s področja socialnega varstva. Mestna občina Nova Gorica se zaveda pomena prostovoljnega dela na področju delovanja nevladnih organizacij pri izvajanju programov socialne vključenosti invalidov.

16.3.	SOFINANCIRANJE PROGRAMOV IN PROJEKTOV S PODROČJA ŠPORTA INVALIDOV	Spodbujanje in podpora dodatnim programom s področja športa invalidov.	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun, Mestna občina Nova Gorica, invalidske organizacije	2016-2019	Sofinanciranje programov športa se v Mestni občini Nova Gorica izvaja preko javnega razpisa za šport. V letu 2016 se je delež za sofinanciranje invalidskega športa povečal iz 0,9% na 1,5%. V letu 2016 je bil za naj ŠPORTNIK GORIŠKE razglašen Dejan Fabčič, član Medobčinskega društva invalidov Goriške. To je še en dokaz o podpori invalidskega športa Mestne Občine Nova Gorica
16.4.	SOFINANCIRANJE ZAPOSLOSTEV INVALIDOV PREKO JAVNIH DEL	Zagotavljanje zaposlitev invalidov preko programa javnih del.	<u>Nosilci:</u> Zavod RS za zaposlovanje, Mestna občina Nova Gorica <u>Viri financiranja:</u> Državni proračun, Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	V okviru programa izvajanja javnih del je Mestna občina Nova Gorica podprla in sofinancirala vse programe, ki so načrtovale zaposlitev ciljne skupine invalidov.

17. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA ZA KOMUNICIRANJE IN NEPOSREDNO DELO Z OSEBAMI S POSEBNIMI POTREBAMI

	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
17.1.	OSVEŠČANJE IN USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA PO POSAMEZNIH PODROČJIH	Osveščanje in usposabljanje kadra s posameznih področij npr. zdravstvenega osebja, kulturnih delavcev, športnih delavcev...	<u>Nosilci:</u> Državne in lokalne ustanove, zavodi <u>Viri financiranja:</u> Državne in lokalne ustanove, posamezni zavodi	2016-2019	Zveza za šport invalidov Slovenije je v okviru svojih izobraževalnih programov izvajala usposabljanja za vaditelje prilagojenih športnih panog za invalide. Kadrovske so dobro pokrete panoge kegljanja, balinanja, odbojke sede in smučanja.

18. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV SPREJETIH UKREPOV ZA OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI

	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
18.1.	IZVAJANJE NADZORA NAD IZVAJANJEM NALOG – AKCIJSKEGA NAČRTA – OBČINA PO MERI INVALIDOV	Stalno spremljanje že izvedenih nalog v okviru akcijskih načrtov v okviru Projekta Občina po meri invalidov. Po potrebi ukrepanje – obveščanje sveta za invalide pri MONG, strokovnih služb občine, poročanje Mestnemu svetu MONG.	<u>Nosilci:</u> Koordinator projekta Društvo MDI Goriške <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica	2016-2019	Svet za invalide je spremljal izvajanje akcijskega načrta »Občina po meri invalidov«. V koordinaciji invalidskih organizacij je bilo pregledano izvajanje akcijskih programov Mestne občine Nova Gorica, Občine Renče-Vogrsko in Občine Miren-Kostanjevica.

19. MEDNARODNO SODELOVANJE OBČINE IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJ V OBČINI NA PODROČJU INVALIDSKEGA VARSTVA					
	UKREP	OPREDELITEV UKREPA	NOSILCI IN VIRI FINANCIRANJA	ROK	
19.1.	SPODBUJANJE ČEZMEJNEGA IN MEDNARODNEGA SODELOVANJA	Spodbujanje izmenjave dobrih praks z različnih področij življenja in sodelovanje z invalidskimi organizacijami v Gorici (Italija).	<u>Nosilci:</u> Mestna občina Nova Gorica, invalidske organizacije, RRA Severne Primorske <u>Viri financiranja:</u> Mestna občina Nova Gorica, EU skladi, invalidske organizacije	2016-2019	Invalidske organizacije so sodelovale s sorodnimi organizacijami na drugi strani meje na področju kulture, športa in socialnega dela. Invalidske organizacije so zaznale potrebo po večji podpori pri razvoju medsebojnega sodelovanja v povezavi z Regijsko razvojno agencijo Severne Primorske.

3. PREGLED NALOG AKCIJSKEGA NAČRTA OBČINA PO MERI INVALIDOV ZA LETO 2017

Poleg trajnih nalog in nalog, ki se izvajajo vsako leto, se v letu 2017 načrtuje izvedba naslednjih nalog iz akcijskega načrta:

- skupna obeležitev dneva zdravja,
- skupna obeležitev svetovnega dneva invalidov,
- Mestna občina Nova Gorica pošlje pobudo SNG Nova Gorica; Knjižnici Franceta Bevka, Pošti Slovenije, Banke za postavitev indukcijskih zank,
- prenova signalizacije – označevalnih tabel v Goriški knjižnici Franceta Bevka, da bodo posebej prilagojene osebam z motnjami vida,
- izvedba skupne seje z verskimi skupnostmi na kateri se pripravi analizo stanja, oblikuje pobude in predloge,
- ponoven pregled vseh lokacij zdravstvenih ambulant na območju Mestne občine Nova Gorica z vidika dostopnosti invalidov, zdravstvenih storitev z gibalnimi in senzoričnimi omejitvami sluha, vida in kjer dostopnost ne ustreza, pripraviti načrt sanacij posameznih lokacij skupaj z ustreznim finančnim načrtom,
- vzpostaviti talna vodila za slepe osebe in preoblikovati vsa obvestila za slabovidne osebe (velike oglate črke, s kontrastnimi barvami) v Zdravstvenem domu Nova Gorica in Dornberk,
- zaključiti s projektiranjem Skupnostnega centra v Novi Gorici,
- Oddelku za gospodarstvo in gospodarske javne službe posredovati pobudo za dokončanje izgradnje pločnika Dornberk-Draga in Draga- Dom upokojencev Gradišče nad Prvačino; oba odseka pločnika sta namreč nujno potrebna tako za varno pot invalidov kot tudi šolarjev in ostalih krajanov Dornberka.

4. PRILOGE: SLIKOVNO GRADIVO

- Priloga 1. Tople postelje tudi za brezdomce, vir: MMC RTV SLO.
- Priloga 2. Novogoriško zavetišče za brezdomce so uradno odprli, vir: RTV Slovenija Radio Koper.
- Priloga 3. Ambulanta Huga Chaveza za nezavarovane, vir: <http://svet24.si>.
- Priloga 4. Postavljena klančina do prostorov Medobčinskega društva slepih in slabovidnih ter Medgeneracijskega središča v Novi Gorici, vir: <http://.nova-grica.si/-v-srediscu/>.
- Priloga 5. Čestitka župana ob mednarodnem dnevu invalidov.
- Priloga 6. Vabilo na »Praznovanje dneva invalidov 2016« s programom.
- Priloga 7. Članki iz Primorskih novic.
- Priloga 8. Dejan Fabčič – Prejemnik naziva – »Športnik Goriške za leto 2016«.
- Priloga 9. Zbornik – delovanje invalidskih organizacij v letu 2016.

Gradivo pripravili: **mag. Valter Adamič** (koordinator projekta OPMI), **Igor Miljavec** (predsednik Sveta za invalide Mestne občine Nova Gorica), **Tamara Simčič** (Oddelek za družbene dejavnosti Mestne občine Nova Gorica). Pri zbiranju gradiva za pripravo poročila so sodelovale tudi invalidske organizacije, ki delujejo na območju Mestne občine Nova Gorica.

Tople postelje tudi za brezdomce

V humanitarnem centru v Novi Gorici Šent uredil nočno zavetišče

18. januar 2016 ob 23:28,
zadnji poseg: 19. januar 2016 ob 00:50
Nova Gorica - MMC RTV SLO

Novogoriška občina je pred kratkim odkupila nekdanji samski dom propadlega ajdovskega Primorja v središču Nove Gorice. V njem pospešeno ureja mestni humanitarni center.

Prvi so prostor v njem dobili ljudje brez strehe nad glavo, zanje bo skrbel Šent. Do zdaj so imeli le dnevni center, zvečer so ostali prepuščeni ulicam. Odslej bo drugače.

Nočno zavetišče, v katerem je za zdaj deset postelj, si je prišel pogledat tudi nekdanji novogoriški brezdomec Andrej Volčič – Drejče. Zdaj živi na svojem, ukvarja se z zdravilnimi zelišči, znan je po svojem literarnem ustvarjanju in dolga leta je tudi prostovoljec pri Šentu. Vesel je nočnega zavetišča, toda obenem opozarja: *"Dobro je, da imajo tople postelje. Tudi sam sem pred leti zmrzoval zunaj. Dobro vem, kako brezupen položaj je to. Toda tem ljudem je treba dati vedeti, da morajo predvsem sami nekaj narediti zase. Da morajo vsaj poskusiti, da se izkopljejo iz bede ulice. Ne smemo jim dajati potuhe. Spodbujati jih moramo k drugačnemu razmišljanju, k odgovornemu življenju. Bojim pa se, da je za marsikoga to pretežko, da se z ulice ne more ali pa noče odlepiti."* In to je tudi bistvo novega nočnega zavetišča v središču Nove Gorice. Strokovni delavci v zavetišču – trije so zaposleni – nudijo (poleg postelj, sanitarij, čajne kuhinje) predvsem socialno pomoč - pogovore, usmerjanje, povezovanje z drugimi humanitarnimi organizacijami.

Od 19.00 do osmih zjutraj

Nočno zavetišče odpre vrata vsak večer ob 19. uri. Brezdomci zdaj prihajajo še bolj nezaupljivo, toda vsak večer jih več potrka na vrata. Primož Kante, zaposlen v zavetišču: *"Imamo deset postelj. Če bi jih prišlo več, lahko dodamo še kakšno vzmetnico. Ena soba s štirimi posteljami je prehodna, manjše sobe so za stalnejše nočne stanovalce."* Imajo majhno čajno kuhinjo, sanitarije so urejene, radi bi opremili skupinski prostor za večerno druženje.

Vesna Lipušček, strokovna delavka Šenta v nočnem zavetišču, je na tiste, ki lahko pomagajo, naslovila prošnjo: *"Potrebujemo še pralni stroj, zelo dobrodošel bi bil kakšen računalnik. Če ima kdo kakšen vzmetnico odveč, bi je bili tudi veseli. Opremljamo skupinsko sobo, tako da bi potrebovali še kaj pohištva. Veseli bomo vsake pomoči. Novogoriška občina se je res izkazala – obnovili so vse spodnje prostore, kupili so nam vzmetnice, odeje, prevleke. Računamo pa tudi na pomoč dobrih ljudi. Že vnaprej se jim zahvaljujemo."*

Brezdomci so v zavetišču lahko do osme ure zjutraj, potem morajo ven. Nekaj se jih odpravi v dnevni center za odvisnike in brezdomce na obrobju Nove Gorice tik ob policijski upravi ali pa v drugi dnevni center Šenta v Šempetru pri Gorici. Večina pa na ulice in v novogoriški park.

Trije zaposleni za delo 365 noči v letu

V nočnem zavetišču so trije zaposleni. Gre za nočno delo vsak dan v letu, 365 (letos 366) noči so odprti. Službo je dobil tudi Primož Kante, mlad fant s Krasa, ki pa ima za sabo že težko življenjsko izkušnjo. *"Tudi sam sem bil pred leti brezdomec, 'stanovalec ulice'. Na dno so me pahnili neznosne razmere doma, moje uporništvu in nepriznavanje strahovladne avtoritete. Prav zaradi te svoje grenke izkušnje današnje brezdomce lažje razumem. Predvsem pa jim pomagam oziroma jih spodbujam, da se poskušajo odlepiti z dna. Meni je uspelo. Verjamem, da bo še komu. Le hoteti je treba ... hoteti nekaj več od življenja,"* je odkrit in spodbuden Primož.

Poleg njega sta v zavetišču zaposleni še dve strokovni delavki. Trojko vodi Vesna Lipušček, ki je že pred leti delala na Šentu, zatem na Centru za socialno delo v Novi Gorici, zdaj pa se je

znova vrnila k ljudem z roba družbe: *"Moje srce je na terenu, je pri teh ljudeh, ki so od vseh pozabljeni, zasmehovani, ožigosani. Verjamem v dobro v njih. Našim nočnim stanovalcem ponudimo prijazno besedo, občutek, da imajo tu neki nadomestni dom. Vključujemo tudi druge socialne službe – tu mislim na denarno pomoč brezdomcem. Skupaj iščemo rešitve zanje tudi glede stanovanjskega vprašanja. Pomembno je, da vzpostavimo medsebojno zaupanje, da se nam odprejo, da nam verjamejo."*

Občina poskrbela za nakup stavbe in obnovo

Novogoriška občina je več let iskala primeren prostor za mestni humanitarni center. Nekdanji samski dom propadlega gradbinca Primorja na Bidovčevi ulici z devet tisoč kvadratnimi metri so si občinski možje dolgo ogledovali. Bil bi pravšnji za center za dobrodelno dejavnost, so bili prepričani. Stečajni upravitelj Primorja je na prvi dražbi neuspešno iskal kupca. Takrat tudi občina ni hotela sodelovati, saj je računala na nižjo ceno. Že na drugi dražbi pa je bilo potrebnih le slabih deset minut, da je občina postala lastnica tega objekta. Drugih dražiteljev ni bilo in Mestna občina Nova Gorica je samski dom z menzo in zemljišči kupila za pol milijona evrov, poleg kupnine je plačala še 10 tisoč evrov davka.

Marinka Saksida, načelnica Oddelka za družbene dejavnosti, je povedala: *"Mestni svetniki so že pred časom potrdili proračunski denar za humanitarni center. Ko smo objekt kupili, smo takoj pripravili načrte in začeli dela. V njem bodo skladišče za hrano, obleke, program za brezdomce, javna kuhinja z razdelilnico hrane za socialno ogrožene, večnamenski prostor ... Lani smo v obnovo pritličnih prostorov vložili 40 tisoč evrov. Najprej smo uredili nočno zavetišče za brezdomce, saj ga Nova Gorica doslej ni imela. Tudi letos bomo v nadaljnjo obnovo prostorov vložili vsaj 40 tisoč evrov."*

Občina je torej najprej uredila 88 kvadratnih metrov prostorov v pritličju, za pet let pa jih je v brezplačno uporabo oddala Šentu.

Dnevni center – drugi dom

Ko zjutraj ob osmih nočno zavetišče zaprejo, se brezdomci odpravijo na drugi konec mesta, v dnevni center za odvisnike in brezdomce, ki ga prav tako upravlja Šent, vodi pa Meta Rutar: *"Dnevno nas obišče od 15 do 20 odvisnikov. Vemo, da jih je na ulicah še precej več. Poskušamo se jim približati tudi z našim terenskim delom. V centru si naši uporabniki lahko pripravijo tople obroke in napitke v čajni kuhinji, se okopajo, poskrbijo za osebno higieno. Poleg prhe sta na voljo še pralnica in sušilnica. Ob teh osnovnih zadevah pa skrbimo predvsem za socializacijo naših uporabnikov. Pri nas imajo knjižnico, lahko poslušajo glasbo, uporabljajo medmrežje. Imamo ustvarjalne delavnice. Zdaj znova oživljamo literarno ustvarjanje naših uporabnikov, natisnili bomo glasilo."*

Brezdomec z vzdevkom Teri je reden gost dnevnega centra: *"Vsak dan kuhamo skupaj. Sicer pa je dan enak dnevu: se umiješ, poješ, igraš karte in - greš. Doslej smo spali v zapuščenih halah. Bolj prezebali, kot spali ... Odslej bo drugače."* Iz dnevnega centra, ki je torej njihov drugi dom, se zdaj lahko vsak večer odpravijo v nadomestni dom, v tople spalnice nočnega zavetišča.

Mojca Dumančič, TV Slovenija

Luki s triletno psičko Nulo se je uspelo dvigniti z dna ulice. Zdaj živi z dvema prijateljskima v najeti hiši v Braniku. Sami skušajo pridelati čim več hrane, imajo svoj zelenjavni vrt ... Kar potrebuje iz trgovine, nakupi s prisluženim denarjem od igranja na novogoriških ulicah. Pravzaprav je Luka že kar nekakšna "glasbena maskota" Nove Gorice – številni mimoidoči se radi ustavijo ob njem, poklepetajo in ljubkujejo simpatično kosmatinko Nulo. Foto: Mojca Dumančič

Primož Kante je zaposlen v novem nočnem zavetišču za brezdomce. Povedal nam je, da je prej tri leta delal kot prostovoljec, to pa je njegova prva služba: "Tudi sam sem bil pred leti brezdomec, 'stanovalec ulice'. Na dno so me pahnili neznosne razmere doma, moje uporništvu in nepriznavanje strahovladne avtoritete. Prav zaradi te svoje grenke izkušnje današnje brezdomce lažje razumem. Predvsem pa jim pomagam oziroma jih spodbujam, da se poskušajo odlepiti z dna. Meni je uspelo. Verjamem, da bo še komu." Foto: Mojca Dumančič

Vesna Lipušček je strokovna delavka Šenta v nočnem zavetišču za brezdomce: "Našim nočnim stanovalcem ponudimo prijazno besedo, občutek, da imajo tu neki nadomestni dom. Vključujemo tudi druge socialne službe – tu mislim na denarno pomoč brezdomcem. Skupaj iščemo rešitve zanje tudi glede stanovanjskega vprašanja. Pomembno je, da vzpostavimo medsebojno zaupanje, da se nam odprejo, da nam verjamejo." Foto: Mojca Dumančič

Novogoriško nočno zavetišče za brezdomce ima za zdaj deset postelj. Ena soba s štirimi posteljami je prehodna, manjše sobe so za stalnejše nočne stanovalce. Foto: Mojca Dumančič

Marinka Saksida, načelnica Oddelka za družbene dejavnosti na novogoriški mestni občini: "Humanitarni center urejamo v nekdanjem samskem domu propadlega Primorja, ki smo ga odkupili od stečajnega upravitelja. Najprej smo v njem uredili nočno zavetišče, letos bomo pripravili prostore za humanitarne organizacije. V obnovo smo do zdaj vložili 40 tisoč evrov, tudi letos bomo vložili še najmanj toliko." Foto: Mojca Dumančič

Meta Rutar je dolgoletna vodja dnevnega centra za odvisnike in brezdomce na obrobju Nove Gorice tik ob policijski upravi: "Zjutraj pridejo brezdomci k nam. Tu se okopajo, si umijejo obleke, skupaj kuhajo kosilo. V dnevnem centru imamo tudi knjižnico, računalnike, lahko poslušajo glasbo. Zdaj znova oživljamo literarno ustvarjanje naših uporabnikov, natisnili bomo glasilo. K nam jih pride od deset do trideset na dan. Ker se dnevni center pozno

popoldne zapre, je nočno zavetišče za te ljudi brez doma zagotovo največja pridobitev. Mi nismo mogli imeti odprto dlje, ker preprosto nimamo dovolj zaposlenih in prostovoljcev, da bi skrbeli za naše obiskovalce. Z nočnim zavetiščem smo pridobili tudi tri delovna mesta. Zdaj bo lažje za vse." Foto: Mojca Dumančič

Dolgoletni brezdomec, znanec novogoriških ulic in parkov z vzdevkom Teri, je redni obiskovalec dnevnega centra: "Vsak dan kuhamo skupaj. Sicer pa je dan enak dnevu: se umiješ, poješ, igraš karte in - greš ... Doslej smo spali v zapuščenih halah. Odslej bo drugače." Foto: Mojca Dumančič

Andrej Volčič – Drejče je bil nekdaj brezdomec. Zdaj pa živi na svojem, ukvarja se z zdravilnimi zelišči, znan je po svojem literarnem ustvarjanju in dolga leta je že prostovoljec pri Šentu. Vesel je nočnega zavetišča, toda obenem opozarja: "Dobro je, da imajo tople postelje, tudi sam sem pred leti zmrzoval zunaj. Toda tem ljudem je treba dati vedeti, da morajo tudi sami

nekaj narediti zase. Da morajo vsaj poskusiti, da se izkopljejo iz bede ulice. Ne smemo jim dajati potuhe. Spodbujati jih moramo k drugačnemu razmišljanju, k odgovornemu življenju. Bojim pa se, da je za marsikoga to pretežko, da se z ulice ne more ali pa noče odlepiti.

" Foto: Mojca Dumančič

Priloga 2; Novogoriško zavetišče za brezdomce so uradno odprli, vir: RTV Slovenija Radio Koper

25. maj 2016 ob 19:30 [Novice](#) Radio Koper

Novogoriško zavetišče za brezdomce so uradno odprli

Zavetišče na Bidovčevi ulici je dvanajsto v državni mreži. Že ob odprtju je premajhno. V stavbi že deluje pro bono ambulanta, občina želi urediti tudi razdelilnico hrane.

Novogoriška občina je konec lanskega leta pohitela z urejanjem pritličja v nekdanjem samskem domu na Bidovčevi ulici za potrebe humanitarnega središča. Tri sobe je dobila pro bono ambulanta, drugo pa društvo Šent, ki je prevzelo izvajanje programa za brezdomce. V zavetišču so že januarja sprejeli prve uporabnike, danes pa so Mavrico, kot pravijo zavetišču za brezdomce, tudi uradno odprli.

Društvo Šent je za pet let dobilo v brezplačno uporabo nekaj manj kot 90 kvadratnih metrov prostorov. Vanje je umestilo 10 postelj in dve rezervni ležišči, uredilo sanitarije, pralnico ter kotiček za druženje. Vodja središča **Vesna Lipušček** je povedala, da so nastanitvene možnosti že zasedene in dodala, da se zelo veselijo načrtov mestne občine, ki načrtuje širitev programa.

Novogoriški župan **Matej Arčon** je potrdil, da se bo oblikovanje humanitarnega središča nadaljevalo. Po pro bono ambulantni in zavetišču načrtujejo še razdelilnico hrane in druge sorodne vsebine.

Mavrico, kot pravijo zavetišču, odpirajo ob 20. uri in zapirajo ob 8. uri zjutraj. Nekateri pridejo za nekaj dni, drugi so redni uporabniki. Zavetišče ima tri redno zaposlene. Lipuščkova je povedala, da bi dejavnost radi nadgradili in ponudili posameznikom tudi izhode.

Novogoriško zavetišče je dvanajsto znotraj mreže, ki pokriva vso Slovenijo in zagotavlja namestitve za 270 ljudi. Mreža je ena od 170 različnih programov za ljudi v stiski, ki jih letos izvaja Ministrstvo za delo. Zanje, skupaj z lokalnimi skupnostmi, namenja okoli dva milijona evrov.

Prispevek **Zdenke Tomulić**:

Ambulanta Huga Chavez za nezavarovane

Tako je Lilijana Remec zarezala v trak in uradno odprla Pro bono ambulanto Huga Chavez na Bidovčevi ulici v Novi Gorici. Foto: MONG

Polona Krušec _0 07.03.2016 19.14

V Humanitarnem centru na Bidovčevi ulici v Novi Gorici so slovesno odprli pro bono ambulanto. Več kot 600 ljudi brez zavarovanja iz te regije bo tako odslej imelo možnost brezplačne zdravniške obravnave.

Odprtje **ambulante**, namenjene tistim, ki iz različnih razlogov nimajo urejenega ali imajo zadržano zdravstveno zavarovanje, je potekalo v izjemno pozitivnem vzdušju. Kot pojasni **Ana Jug**, ki je skupaj z **Lilijano Remec** v okviru **Hiše dobrot – pravne osebe verske skupnosti Čezvesolske Zombi Cerkve blaženega zvonjenja** – ustanovila **pro bono** ambulanto, je med takimi največ samostojnih podjetnikov, tako imenovanih suženjskih espejev in tujcev. Ambulanta bo na začetku delala enkrat ali dvakrat na teden. Sledila bo potrebam. Osebe je zagotovljeno.

Pro bono ambulanta v Novi Gorici. Foto: STA

Precej komplicirajo

V procesu pridobivanja statusa dobrodelnosti ambulante so naleteli na **visoke ovire** – predvsem administrativne narave. Nikakor ne morejo zadostiti zahtevam ministrstva za zdravje, ki pa sicer nima ustrezne pravne regulative

tovrstnih ambulant in postavlja tudi **nesmiselne zahteve**. »Postopek se kar zavlačuje. Ministrstvo močno komplicira. Čakamo na njegovo potrdilo o vpisu v razvid humanitarnih organizacij,« pojasni Ana Jug.

In ker čakajo že tako dolgo, so se odločili, da **svoje delovanje začenejo brez te listine**. Kdor bo prišel po pomoč, mu jo bodo tudi nudili, sklicujoč se na **Hipokratovo prisego**; pomagali bodo, četudi za to nimajo še statusa dobrodelne organizacije. »Ko želiš nekaj storiti na socialnem področju, ti država v hrbet zarije nož,« komentira sogovornica.

Sistem ne deluje

Dogodka so se poleg številnih podpornikov delovanja ordinacije udeležili poslanka **Violeta Tomič**, igralka **Lara Jankovič**, župan mestne občine Nova Gorica **Matej Arčon**, prvi človek verske skupnosti Čezvesoljske Zombi Cerkve blaženega zvonjenja **Rok Gros** ter tudi **Wilmer Armando Depablos**, venezuelski veleposlanik v Ljubljani.

Ana Jug, soustanoviteljica ordinacije, z zadovoljstvom, da jim je uspelo odpreti pro bono ambulanto, pozdravlja in nagovarja udeležence odprtja. Foto: MONG

Ana Jug, soustanoviteljica ambulante: *"Chavez je bil velik socialist; svojim državljanom je priskrbel brezplačno zdravstvo, tudi šolstvo, rešil pa je še nekaj drugih pomembnih socialnih vprašanj."*

Presenečeni nad imenom

Nekaj začudenja je sprožilo poimenovanje ordinacije, ki je postala

Pro bono ambulanta Huga Chaveza in je odprla svoja vrata prav na dan tretje obletnice njegove skrivnostne smrti.

Ana Jug pojasnjuje, da so se za to odločili, ker je bil Hugo Chavez eden redkih sodobnih državnikov, zaprisežen socialist. »Če bi kakšnega socialista imeli na tej strani luže, bi se lahko ambulanta poimenovala po njem, a ga ni,« obrazloži sogovornica. S tem razlogom je v Novo Gorico tudi prišel venezuelski veleposlanik. »Smo proti kapitalizmu, ki bi nam še vodo in zrak privatiziral. Naša dejanja in verska skupnost slonijo na idejah socializma,« svoje misli sklene Ana Jug.

Venezuelski veleposlanik Wilmer Armando Depablos ustanoviteljem ambulante izroča sliko – portret Huga Chaveza z njegovim podpisom. Foto: MONG

Priloga 4; Postavljena klančina do prostorov Medobčinskega društva slepih in slabovidnih ter Medgeneracijskega središča v Novi Gorici, vir:

<http://.nova-grica.si/-v-srediscu/>

Postavljena klančina do prostorov Medobčinskega društva slepih in slabovidnih ter Medgeneracijskega središča v Novi Gorici

v središču

datum: 18.08.2016

Odslej lahko osebe, ki uporabljajo invalidski voziček, veliko lažje dostopajo do prostorov Medobčinskega društva slepih in slabovidnih ter Medgeneracijskega središča na Gradnikovi ulici v Novi Gorici.

Mestna občina Nova Gorica je namreč naročila izdelavo ustrezne klančine. Tudi sicer uprava mestne občine posveča veliko pozornost potrebam invalidov. Leta 2012 je pridobila listino »Občina po meri invalidov«, ki jo podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije. Pridobitev listine je priznanje občini, ki v svojem delovanju upošteva različnost potreb svojih občanov, načrtno razvija, vzpodbuja in realizira dejavnosti in ukrepe, ki bistveno prispevajo tudi k večji kvaliteti osebnega življenja vseh invalidov in njihovih družin, ustvarja možnosti za njihovo socialno vključenost in za aktivno udeležbo v družbenem življenju lokalne skupnosti z namenom udeležanja pravic človeka in državljana. Skupaj s Svetom za invalide in invalidskimi organizacijami ter institucijami je mestna občina pripravila nov predlog Akcijskega načrta za izboljšanje in uresničevanje enakih možnosti invalidov v Mestni občini Nova Gorica za obdobje 2016-2019 (Akcijski načrt 2016-2019). V njem so opredeljeni posamezni cilji z opisi, nosilci, viri financiranja ter roki izvedbe.

Več o aktivnostih mestne občine na tem področju si lahko preberete na spletnem mestu Mestne občine Nova Gorica na naslovu: <http://www.nova-gorica.si/za-obcane/zdravje-in-socialno-varstvo/2012091010082094/>

Priloga 5; Čestitka župana ob mednarodnem dnevu invalidov

MESTNA OBČINA NOVA GORICA

»Ob mednarodnem dnevu invalidov, 3. decembru, čestitam vsem invalidom in invalidskim organizacijam z željo, da bi bilo njihovo vključevanje v družbo vedno boljše in da bi bila obravnava invalidov na vseh ravneh družbe enakovredna vsem ostalim skupinam prebivalcev. V Mestni občini Nova Gorica se z različnimi programi, akcijami, osveščanjem in drugimi prizadevanji trudimo, da bi bilo naše sobivanje čim boljše. To je naša skupna naloga in zaveza. Naj mednarodni dan invalidov prispeva k še večji osveščenosti in trudu za enake možnosti v družbi.«

Ob tej priložnosti Vas prijazno vabim

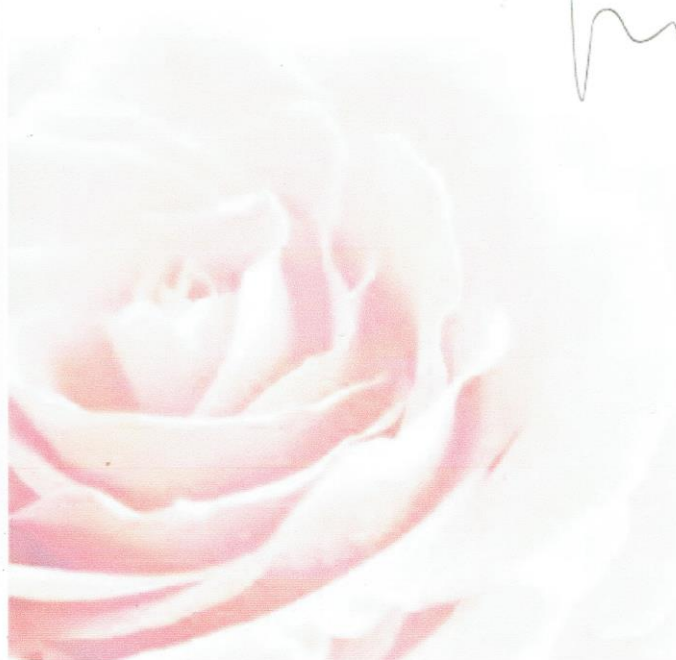
**v sredo, 7. decembra 2016, ob 10. uri
v avlo novogoriške mestne hiše**

na prireditev, ki jo pod skupnim geslom

“Praznovanje dneva invalidov 2016”

pripravlja Svet za invalide pri Mestni občini Nova Gorica skupaj z invalidskimi organizacijami.

**Matej Arčon
ŽUPAN**

VABILO

Obveščamo vas, da je **letošnje geslo** ob Mednarodnem dnevu invalidov, 3. decembra:

**“Praznovanje dneva invalidov 2016”
“Celebrating the Day of Persons with Disabilities 2016”**

V ta namen smo se v Svetu za invalide pri Mestni občini Nova Gorica skupaj z invalidskimi organizacijami odločili, da se ta dan predstavi dejavnosti oseb s posebnimi potrebami s krajšim kulturnim programom.

TO JE NAŠ POKLON OKOLJU, V KATEREM ŽIVIMO IN DELAMO.

Prireditev se bo odvijala

v sredo, 7. decembra 2016, z začetkom ob 10. uri

v avli in veliki dvorani novogoriške mestne hiše.

Pozdravne besede bosta prispevala:

Matej Arčon, župan Mestne občine Nova Gorica
mag. Adolf Videnšek, predsednik Zveze civilnih invalidov vojn Slovenije

Kulturni program bodo sooblikovali:

invalidske organizacije, učenci Osnovne šole Kozara in
varovanci Varstvenega delovnega centra v Novi Gorici.

**SVET ZA INVALIDE
PRI MESTNI OBČINI NOVA GORICA**

SKUPNA PRIREDITEV INVALIDSSKIH ORGANIZACIJ OB MEDNARODNE DNEVU INVALIDOV 7. december 2016

Utrinki kulturnega programa ob Mednarodnem dnevu invalidov

Udeležba na prireditvi je bila nad pričakovanji

g. Matej ARČON z gosti ZDIS in CIVS

Varovanci VDC Nova Gorica

Nastop zbora invalidov

Gledališka skupina DGN Severne Primorske

Topel sprejem gledaliških igralcev

Član civilnih invalidov vojn razstavlja

Nastop članice MDSS Nova Gorica

Paraplegiki se predstavljajo

Invalidnost ni ovira za ustvarjalnost

Invalidi so kegljali

NOVA GORICA ► Medobčinsko društvo invalidov Goriške je na kegljišču novogoriškega športnega parka gostilo državno prvenstvo za invalide, gibalno ovirane in slušno prizadete v šestih kategorijah (na fotografiji). Pomerilo se je 45 tekmovalcev iz 28 društev. Najboljšo primorsko uvrstitev je v kategoriji K5 prispeval domačin **Miroslav Šuligoj** z osmim mestom (502 podrta keglja). Prvak je postal **Jožef Iršič** (Šaleška dolina, 538). V pozdravnem nagovoru je novogoriški župan **Matej Arčon** poudaril, da občina s spre-

membo odlokov in z večjim deležem denarja na javnih razpisih izboljšuje razmere za delovanje invalidskega športa. Del invalidskega državnega prvenstva je bil v Celju, tam pa so se Primorci izkazali tudi z odličji. Članica novogoriškega društva slepih in slabovidnih **Karmen Vogrič** je zmagala v kategoriji KB 1, v isti moški kategoriji pa je bil drugi član koprškega društva **Safet Baltić**. Četrto mesto je v kategoriji KB 2 dodal njegov društveni kolega **Tomaž Furlan**.

IM

Foto: Valter Adamič

Orkester, ki igra za invalide

Na območju, ki ga pokriva novogoriška enota zavoda za zaposlovanje, je lani zaposlitev dobilo kar 112 invalidov. To je rekordno število, poudarja predsednik Medobčinskega društva invalidov Goriške Valter Adamič. Meni, da je to tudi plod sodelovanja med občinami.

GORIŠKA ▶ "V letu 2016 se je prek zavoda zaposlilo 112 invalidov na območju, ki ga ta pokriva. To je rekord vse od obstoja zavoda, k temu pa smo veliko prispevali tudi mi ter občini Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica, ki sta lani izvedli skupen posvet na temo spodbujanja zaposlovanja invalidov, na katerega so povabili gospodarstva in obrtno zbornico, državne institucije, obrtnike in podjetja, tako da smo delansko uveljavili nek orkester, ki igra s ciljem, da povečamo zaposlitvene možnosti za in-

valide," je zadovoljen Valter Adamič. Prepričan je, da je za dvig kakovosti življenja invalidov pomembno tudi povezovanje med občinami. Med šestimi na ožjem Goriškem sta že dve pridobili listino invalidom prilazna občina (Mestna občina Nova Gorica in Občina Renče-Vogrsko), v prihodnje se jima bo pridružila še Občina Miren-Kostanjevica.

"In zdaj smo prišli do te kritične mase, ko bomo imeli v našem okolju tri občine od šestih, ki so po meri invalidov, in to je tudi spodbuda

Valter Adamič je zadovoljen, da se občine povezujejo pri načrtih za izboljšanje življenja invalidov.

Foto: Leo Caharja

Več delovnih mest za invalide

za skupen nastop, ko gre za invalide, predvsem za skupno prijavljanje na razpise," poudarja Adamič. Omenjene tri občine se lahko, de-

mo, skupaj prijavijo na razpis LAS v obljemu sonca in kandidirajo s projektom Načrt varnih poti za invalide. "S skupnim projektom

bi lahko pridobili znaten del denarja iz tega vira in tako mislim, da bi bilo občinam, ki skušajo ustreči invalidom oziroma osebam s posebnimi

mi potrebami, obenem pa imajo veliko več potreb kot pa denarja, lažje," razmišlja Adamič.

Obenem je pohvalil občini Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica, ki kljub majhnosti in skromnemu proračunu skušata čim bolj olajšati življenje invalidom. Tako bodo, denimo, pred dvorano Zorana Mušiča v kulturnem domu v Bukovici letos postavili stopniščno platformo in s tem omogočili neoviran dostop invalidom do dvorane. "Kljub manjšim potencialom, ki jih ima ta majhna občina, so izredno dovezeti za izboljšanje kakovosti življenja naših invalidov. Investicija, ki jo bomo vložili v platformo, je za občino sorazmerno velik zalogaj," poudarja Adamič.

ALENKA OŽBOT

VEČ KOT FER. HOFER.

„Hofer je našo blejsko kremšnito popeljal

Opisna črta 1.1275 Lukovica

PRILOGA 7. Dejan Fabčič – PREJEMNI NAZIVA – ŠPORTNIK GORIŠKE ZA LETO 2016

»SAM SE MORAŠ ODLOČITI, ALI SE BOŠ SMILIL SAMEMU SEBI ALI PA BOŠ IZ SEBE KAJ NAREDIL ...«

Objavljeno: 5. 8. 2016 ob 11:34 Ljubljana MMC RTV SLO

Opis fotografije: Dejan Fabčič v kajaku. Foto: osebni arhiv

Slovenijo je na letošnjih paraolimpijskih igrah v Riu med 7. in 18. septembrom zastopalo osem športnikov, med katerimi je tudi uspešen športnik, sicer zdravnik po poklicu, Dejan Fabčič. Lahko bi rekli, da je svojevrsten fenomen: na igrah v Pekingu je leta 2008 uspešno branil slovenske barve kot plavalec, Na PARA-OLIMPIJSKIH IGRAH RIU dosegel 7 mesto v kategoriji PARA-KAJAK.

Rodili ste se brez podkolenskih kosti, zaradi česar bi skoraj ostali brez nog. Do takrat so v takih primerih noge amputirali. Vaš ortoped se je odločil drugače. Kako se je odvila vaša zgodba?

Rodil sem se brez golenic na obeh nogah, in ker druga kost, mečnica, ne more nositi teže telesa, in so sklepi v gležnju in kolenu nefunkcionalni, so v takih primerih noge amputirali v višini kolena. Moj primer je takrat prevzel mlad ortoped, ki si je upal poskusiti z drugačnim pristopom, katerega rezultat je bila ohranitev nog. Potrebni so bili več operativnih posegov. Takrat je bil rezultat dober in ortoped je moj primer predstavil v medicinskih revijah. Uganka

je bilo odraščanje, prav tako kot odrasla doba, ki pa se je za zdaj tudi pokazala za neproblematično.

Morali ste na številne operacije. Kako so zaznamovale vaše otroštvo?

Zaradi operacij sem seveda moral občasno počivati, in to me je najbolj motilo. V tem obdobju so me prijatelji redno obiskovali na domu, se z menoj družili in mi krajšali čas. Spominjam se, da so se občasno tako pogosto menjavali, da v vsem dnevu skorajda nisem bil sam niti minute. Ko nisem bil v procesu zdravljenja, pa smo bili vedno zunaj, bodisi na igrišču bodisi v vaškem potoku ali na kakšnem travniku ali drevesu ... vedno v akciji. V ničemer nisem zaostajal.

Koliko operacij ste prestali in kakšna rehabilitacija je sledila? Zagotovo je bilo to za vas zelo naporno.

Operacije, ki jih je bilo skupaj več kot 20, so opravili v treh sklopih: v obdobju po rojstvu, pred vstopom v šolo in po osnovni šoli ob končani rasti. Sam se dobro spominjam le zadnjega bloka – takrat sem za eno leto prekinil šolanje. V tistem obdobju na operacije nisem gledal, kot da so naporne, temveč potrebne. Veliko napornejše so bile za moje starše. To vidim šele zdaj, ko sem tudi sam oče.

Kako pa ste kot otrok občutili svojo drugačnost? Denimo med igro in druženjem s sovrstniki?

Odraščanje je potekalo enako kot pri drugih otrocih. Imel sem veliko prijateljev, ki so me imeli za sebi enakega. Nobene slabe izkušnje v zvezi z invalidnostjo nimam v spominu. Takrat je bilo odraščanje na vasi zelo prijetno, s sovrstniki smo vsak dan počeli kaj drugega, se igrali, se kopali v vaškem potoku, lovili ribe, se vozili s kolesi, skrivali, se igrali ravbarje in žandarje. Vedno sem našel način, kako prilagojeno izvajati kakšno stvar, ki je sicer ne bi mogel. V nobeni aktivnosti nisem hotel zaostajati in na marsikatero drevo sem prvi splezal.

Obiskovali ste običajno šolo, čeprav so takrat otroke invalide, tudi če so imeli manjšo okvaro, velikokrat vključili v posebno šolo v Kamniku. Vaša mama se je morala precej boriti proti temu, zaradi česar ste ji, kot pravite, danes zelo hvaležni. Kako drugačno je zato vaše življenje? Kako pomembno je bilo to za vas? In kako je vaši mami sploh uspelo?

No, to zgodbo sem izvedel v poznejših letih. V obdobju pred šolo se mi je zdelo samoumevno, da grem s prijatelji v prvi razred v svojem kraju. Niti na misel mi ni prišlo, da bi moral kam drugam. Spominjam pa se, da sem moral pred vstopom v šolo opraviti številna testiranja in zdravniške preglede. Ljudje iz institucije, ki je za to skrbela, so popustili šele, ko sem na testu inteligentnosti dosegel nadpovprečni rezultat. Mama se je morala zagovarjati tudi za take neumnosti, kot je bilo to, da bo moja invalidnost slabo vplivala na moje sošolce. In to na iste prijatelje, s katerimi smo vse dneve preživeli skupaj v igri. Prvotno je bil pogoj tudi, da mi dovolijo samo v prvi razred, češ da bomo potem tako in tako sami ugotovili, da to ni zame. No, ko sem ga nato končal z odličnim uspehom, ni bilo več težav. Danes sem staršem hvaležen, da niso popustili, saj bi bila moja izobrazba sicer precej nižja.

Med puberteto pa se je vendarle pojavilo nekaj težav s samopodobo. Je bilo to zaradi invalidnosti ali je šlo zgolj za težave, ki jih ima vsak pubertetnik? In kako ste te težave premagovali?

Oboje je vplivalo. Mislim, da nisem bil pretirano naporen pubertetnik. Je pa res, da me je v tem obdobju invalidnost najbolj motila in sem se spraševal, zakaj ravno jaz ... Na srečo sem imel odlično okolje v škofijski gimnaziji v Vipavi, kjer smo se sošolci odlično razumeli in imeli tudi duhovna srečanja in razmišljanja. To mi je dalo odgovor na marsikatero vprašanje. V tem času mi je pomagala tudi glasba. Učil sem se igranja klavirja in tako preživel veliko kakovostnega časa, ki bi ga sicer kot najstnik »zabluzil«.

Nekoč ste izjavili, da je invalidnost le v glavi. Kaj konkretno ste s tem mislili?

To, da se lahko sam odločiš, ali se boš smilil samemu sebi in doma prejemal socialno pomoč ali pa boš iz sebe kaj naredil, počel stvari, ki te veselijo in kot jih najbolj znaš. Je pa res, da vsi invalidi te možnosti nimajo. Enako velja za ljudi, ki niso invalidi: nate lahko gledajo kot na nekoga, ki se jim smili, ali pa te sprejemajo kot enakovrednega drugim.

Po srednji šoli ste se odločili za študij medicine, danes ste zdravnik specialist interne medicine v novogoriškem zdravstvenem domu, v ambulantni za bolezni ščitnice in diabetes. Kaj je vplivalo na odločitev, da ste izbrali medicino? In zakaj prav interna medicina?

Medicina je bila po srednji šoli edina želja in izbira. To pripisujem tudi temu, da sem veliko časa prebil v bolnišnici in se mi je zdelo dobro, da bi lahko nekoč tudi jaz pomagal drugim, kot so tedaj drugi meni. Zelo sem občudoval osebnost mojega takratnega ortopeda dr. Plahute. Za interno medicino sem se odločil precej racionalno, saj sem moral izločiti vse tiste veje medicine, kjer bi moje zdravje zaradi invalidnosti trpelo. Tako sem se vpisal na prosto mesto specializacije iz interne medicine in se takoj usmeril v sladkorno bolezen, pozneje pa tudi v endokrinologijo in tirologijo.

V srednji šoli ste spoznali tudi dekle, ki je danes vaša žena. Kako ona doživlja vašo invalidnost?

Pravi, da kot nič posebnega. Od nekdanj me pozna in sprejema takega. Nima težav z invalidnostjo, pomembno je, da se razumeva.

Imata tudi dve hčerki. Kako ste jima razložili svojo drugačnost?

Nisem jima posebej razlagal, s tem sta odraščali in od vedno me poznata takega. Zdaj že veselo razlagata okrog, da ima tata bolne nogice. Še vedno pa zjutraj prav tekmujeta, katera mi bo pomagala obuti opornice.

In že sva pri športu. Poleg družine in poslanstva, ki ga imate kot zdravnik, ima namreč pomembno mesto v vašem življenju šport. Kako ste sploh zajadrali v vode vrhunskega športa?

Začel sem s plavanjem, potem ko sem rekreativno plaval ob rehabilitacijah. Prijatelji so me povabili na državno prvenstvo invalidov v plavanju; tam sem dobro odplaval, predvsem pa so me opazili ljudje iz Zveze za šport invalidov Slovenije in tako sem postopoma začel trenirati. Vrhunske rezultate sem v plavanju dosegel šele s sodelovanjem s trenerjem dr. Borom Štrumbljem.

Začeli ste torej s plavanjem, potem pa ste ga opustili. Zakaj?

Nisem ga opustil, temveč sem končal kariero po vrhuncu na paraolimpijskih igrah v Pekingu 2008, kjer sem osvojil šesto mesto na 100 m prsno in sedmo mesto na 100 m hrbtno. Zaradi začetka stažiranja, specializacije in družine ni bilo več časa za plavanje na vrhunski ravni.

Kako pa ste potem pristali v kajaku? In kako vam je uspelo v zgolj treh letih doseči tako vrhunske rezultate?

Po končanem plavanju sem hitro ugotovil, da brez športa ne morem. Začel sem veslati, sprva zgolj za rekreacijo. Ko smo izvedeli, da je parakajak sprejet med paraolimpijske športe in bo prvič na programu prav v Riu, pa je počasi dozorela ideja o nastopu na igrah. Procese treninga sem poznal že iz plavanja in veliko stvari prenesel v kajak, poleg tega pa imam ob sebi odlične strokovnjake na tem področju: Jernej Zupančič Regent skrbi za pripravljenost in napiše treninge, Nina Mozetič pa je z mano na treningih in poskrbi, da so pravilno opravljani. Vsi smo k treniranju resno pristopili, imamo cilj in ni nobenega popuščanja.

V Moskvi na evropskem prvenstvu ste Sloveniji priborili prvo parakajakaško kolajno. Dejali ste, da se vam je uresničila življenjska želja. Imate še kakšno željo oziroma cilj, ki ga želite doseči, pa ne le v športu?

Ker sem že dolgo v športu, je bila moja velika želja osvojiti medaljo na enem od velikih tekmovanj. To mi je zdaj v Moskvi uspelo. Lahko priznam, da sem bil tudi kot plavalec velikokrat vrhunsko pripravljen, pa te sreče nisem imel. Ciljev in želja mi nikoli ne zmanjka in stremim k temu, da si še kakšno uresničim.

Kvoto za Rio ste si priborili tako na progi kot za zeleno mizo, po diskvalifikaciji Portoričana Eddija Montaneza. Kot da bi vam bil nastop v Riu usojen. Verjamete v usodo?

Ja, v usodo verjamem, le da jo kristjani drugače imenujemo. Čeprav je treba vedeti, da usoda nič ne prinese sama in je tu v ozadju veliko garanja na treningih. Ne glede na to, kar se je Eddiju, s katerim sva dobra prijatelja, dogodilo, sem bil osredotočen in prepričan, da si letos priveslam mesto za Rio. To mi je s petim mestom na svetovnem prvenstvu tudi uspelo.

Ste svojevrsten fenomen: na igrah v Pekingu ste leta 2008 uspešno tekmovali kot plavalec. Zdaj odhajate v Rio, a kot parakajakaš. Pa se počutite kot nekaj posebnega?

V očeh drugih sem velikokrat nekaj posebnega, sam pa se tako ne počutim. Preprosto živim polno življenje in vzamem oziroma izkoristim tisto, kar mi ponuja.

Leto 2008 je bilo za vas zelo uspešno, saj ste takrat tudi diplomirali. Kako vam uspe doseči vse, kar si zastavite? Od kod toliko energije?

Za vsako stvar, ki se je lotiš, si je treba vzeti čas in se ji posvetiti. Velikokrat si je treba narediti tudi načrt oziroma časovni plan in se ga držati. Potrebni sta disciplina in natančnost, pa gre. Treba je biti tudi realen in dovolj samokritičen. Zato se ne lotim stvari, za katere že vnaprej vem, da jim ne bom kos. Bil sem denimo na Triglavu, ampak se zato ne bom odpravil na Everest. Energija za stvari pride sama, če delaš stvari z veseljem in vidiš, da si pri tem uspešen. Veliko energije se da dobiti tudi iz drugih ljudi.

Kaj sledi po Riu? Se lahko zgodi, da se boste preizkusili še v kakšnem vrhunskem športu?

Po Riu se bom zagotovo še naprej ukvarjal s športi. Poleg kajaka rad igram tudi odbojko sede in pozimi tečem (sede) na smučeh. Ali bo kaj od tega na vrhunski tekmovalni ravni, pa je odvisno od časa in zdravja.

Vesna Pfeiffer